82/21

XXXVII. ÉVF. • 1982. SZEPTEMBER 2. • ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

SULI-BULI

Óra alatt, vagy szünetben történt ez? Kiderül a Suli-buli című filmből, melynek képei gyógyírként használhatók iskolakezdésre! Összeállításunk a 14—15. oldalon.

AZ ORSZÁG VALAMENNYI ÚTTÖRŐCSAPATÁNAK, KISDOBOSÁNAK ÉS ÚTTÖRŐJÉNEK

Köszöntünk benneteket, kisdobosok és úttörők!

Bizonyára sok kedves élménynyel, felejthetetlen emlékkel zárjátok az elmúlt úttörőévet, az úttörőnyarat.

Tudjuk, szívesen vesztek részt minden olyan feladat megvalósításában, amelynek tervezésébe és előkészítésébe is bekapcsolódhattatok. Úgy gondoltuk, hogy az új úttörőévben veletek együtt, közösen tervezzük meg a programokat, a ti közreműködésetekkel indítjuk útjára az új kezdeményezéseket.

Az idén önállóan választhatjátok meg az úttörőév jelmondatát. Olyan jelmondatot válasszatok, amely az úttörőcsapat minden kisdobosát és úttörőjét, az őrsöket és rajokat összefogásra, a közösen tervezett programok közös erővel történő megvalósítására hívja.

KISDOBOSOK ÉS ÚTTÖRŐK!

Járjatok az életben nyitott szemmel! Vegyétek észre a jót, s a rosszat is! Találjátok meg hol és miben van rátok szükség! Vegyetek részt lakóhelyetek, környezetetek szépítésében, értékeinek megóvásában! Segítsétek az arra rászoruló idős embereket!

Az őrsi és rajösszejöveteleken, úttörőtanács-üléseken beszéljétek meg, hogy milyen feladat megoldásában vesztek részt szívesen. A komoly erőpróbát igénylő feladatok mellett gondoljatok a játékos, vidám összejövetelek szervezésére is.

Nem várunk tőletek teljesíthetetlen, nagy dolgokat!

Csak azt, hogy legyetek olyanok, akik ismerik kötelességeiket és élni tudnak jogaikkal. Olyanok, akik nyíltak, őszinték, szókimondóak és igazságosak. Olyanok, akik szívesen kötnek barátságot és meg is tudják tartani barátaikat; akik kíváncsiak minden újra, szépre és korszerűre, s ezért egyre többet akarnak megszerezni a tudás kincseiből.

Teljesítsétek legfontosabb kötelességeiteket! Tanuljatok szorgalmasan, segítsetek egymásnak a tanulásban! Legyetek fegyelmezettek, hiszen ez a tanulás, a munka, a közösségi élet alapja! Ápoljátok, gazdagítsátok iskolátok, úttörőcsapatotok hagyományait!

Gazdálkodjatok okosan a megnövekedett hétvégi szabad idővel! Szüleitekkel, barátaitokkal közösen tervezzétek meg a szabad szombatok s vasárnapok programjait! Gondoljatok a pihenésre, a szórakozásra, gyönyörködjetek a művészetekben! Sportoljatok, túrázzatok, tegyetek nagy felfedezéseket, énekeljetek, játsszatok sokat!

Terveitek megvalósításához keressetek társakat! A felnőttek: a pedagógusok, szüleitek, a KISZ-tag fiatalok és a szocialista brigádtagok szívesen segítenek.

Szeretnénk, ha játékos kedvű, minden kalandra és felfedezésre kész, vidám gyerekek lennétek! Vállalásaitokat vegyétek komolyan és teljesítsétek becsülettel!

Sok kedves úttörőélmény tegye számotokra emlékezetessé az 1982–83-as úttörőévet!

ELŐRE!

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGE ORSZÁGOS TANÁCSA

Egy idős férfi a Trabantja mellett, súlyos csomagot igyekszik felrakni a csomagtartóra. Háromszor-négyszer nekirugaszkodik, látni rajta, hogy segítségre vár. Két srác észreveszi a küszködését és pillanatok alatt felfödítják, rögzítik a rakományt. Fagyipénzt kapnak. Összekacsintanak. Jól jön ebben a kánikulában a fagylaltra való pénz. Sokan voltak azonban, akik nem elégedtek meg alkalmi lehetőségekkel, fagyipénzzel, hanem komolyabban tervezgetve, feláldoztak egy egész hónapot a vakációból és munkát vállaltak.

MUNKA-KÓSTOLÓ

Úgy mondták a faluban, hogy mindig csak a füst irányába menjek egyenesen és akkor megtalálom a fiút. Hozzátették még: most emberesedik a gyerek, ez az első nyara, hogy dolgozik. A mészégető kemencék úgy sorakoznak egymás mellett a domboldalon, mintha alaki kiképzésen vennének részt. Füstöt csak kettő „pipált", a többit éppen töltötték mészkővel. Nem volt nehéz az erős férfiak között megtalálni a vékony srácot.

— *Arról akar írni, hogy itt dolgozom egy hónapig?*

— Igen, mert nem nagyon értem, hogy a Hobójelvény, meg a szakadt farmer mit keres a kemence falán.

— *Jó, de akkor a nevemet ne írja le.*

— Miért?

— *A fiúk kicikiznének a bandában, ha kiderülne... Szóval úgy tudják, hogy a Balatonon csövezek.*

— Hogy kerültél ide?

— *Rokoné az egyik kemence. Meglátogattuk apámmal még tavaly. Megtetszett. Már akkor megbeszéltük, hogy eljövök segíteni.*

— Pénzért?

— *A csudát! Otthon mindent megkapok. Az erdő az, ami hiányzik, a csend. Meg aztán, ez itt igazi munka. Huszonnégy órázni kell. Követ is török, rám fér egy kis erősödés.*

— A téren a banda, szerinted, tényleg lenézi mindezt?

— *Biztosan! Ők egész nyáron ücsörögnek, lődörögnek és arról beszélnek mindennap, hogy a P. Box jobb, vagy a P. Mobil.*

A mészégető kemence füstöt pipál; az itt dolgozók huszonnégy óráznak, követ törnek az erdő csendjében

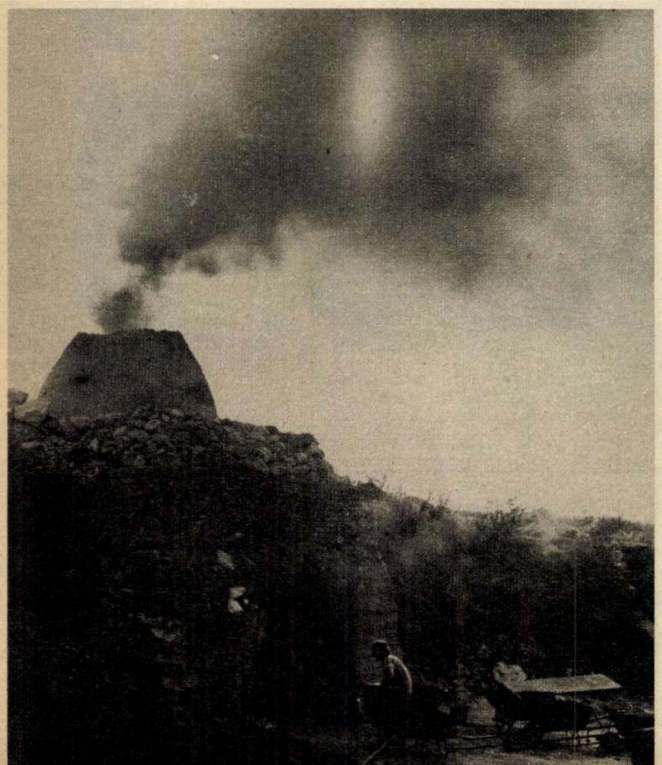

— Hány éves vagy?

— *Tizenöt leszek, elsős gimnazista* — mondta, és kihúzta magát.

KÁRTYAPARTI ÓRABÉRBEN

A raktárnál öten vettek körül. A legfiatalabb, Losonczy István, először dolgozott pénzért. Sió Zsolt és Lakos Ottó hasonló korú, de mögöttük már egy nyár tapasztalata áll. Nyiszteruk Hilda és Tóth Tamás egyetemisták. Amint meghallották, hogy miről kérdezősködöm, ők is szóltak a dologról pár „jó szót".

— *Azt, hogy hol dolgozunk, ne írja meg* — kezdte Tamás.

— Ezek szerint nem tetszik a munkahely. De nem mindegy? Mire ez a beszélgetés írásban megjelenik, már tanultok.

— *Ez igaz, de lesz még jövőre is nyár, és itt tizennégy-tizenöt forintos az órabérünk* — mondta Ottó.

— Mit kell ezért dolgoznotok?

— *Lehetőleg semmit!* — válaszolta kapásból István. — *Az első két nap még volt mit csinálni...*

Zsolt hangosan felnevetett.

— *Na persze, hatan takarítottunk el „kemény" egy napi munkával egy törmelékkupacot. Kínunkban aztán találtunk egy zászlótartó vasat, és megkérdeztük, hogy feltehetjük-e? Ezzel elment újabb két nap.*

— *Vicces, de hazamentünk szerszámért, a zászlótartó felrakásához véső, kalapács kellett, és az itt nem volt* — folytatta Tamás.

— Arról mit tudtok, hogy mi lenne tulajdonképpen a dolgotok?

— *A raktárakat kellene pakolni* — vélekedett Ottó. — *Két ember háromórai munkája. Mi hatan vagyunk. Az egyik srác alszik hátul.*

— Ha nem csináltok semmit, akkor mivel töltitek az időt?

— *Kártyázunk, olvasunk és szórakoztatjuk egymást* — mondja Tamás.

— Mit szól ehhez a telepvezető?

— *A srácok már dolgoztak, vagyis „nem dolgoztak," egy hete, mikor én beléptem* — válaszolta Hilda. — *Ez az első munkahelyem, így aztán „mindent bele" alapon indítottam. A vezetők rámszóltak, hogy kislány, mire ez a nagy sietség...*

— Kényelmes munkát találtatok, az biztos. Nem gondoltatok arra, hogy később ide kellene jönni véglegesen dolgozni?

Elnéző mosoly fogadta a kérdést. Lehet, hogy ők is tudják: a munka nem ilyen.

Gyerekként mindig kertész szerettem volna lenni. Ültettem a növényeket, gyomláltam lelkesen a virágágyakat és kapával lazítottam a talajt féltett virágaim között. Ma már kevesebet tehetem mindezt, de a kertészkedés máig kedvenc időtöltésem egyike.

A raktárpakolás két ember háromórai munkája. A diákok napi nyolc órát „dolgoztak", óránként tizenöt forintért. Ők már tudják: a munka nem ilyen...

NEM KELL MEGSZAKADNI

— *Én nem mondhatom el magamról ugyanezt* — mondta Bódi Zoltán. — *Az elmúlt tanévben végeztem el a nyolcadik osztályt, és szüleim úgy gondolták, hogy két nyaralás között egy hónapot illenék dolgoznom, életemben először — pénzért.*

— Ha nem rajongsz a kertészkedésért, akkor miért pont ide jöttél?

— *Mamámnak itt, a Fővárosi Kertészeti Vállalatnál volt ismerőse, ide tudott elhelyezni.*

— Tetszik, amit csinálsz?

— *Azt hittem, hogy a munka az valami olyan dolog, amit az ember elkezd reggel hétkor és egyfolytában csinálja háromig. Ettől kicsit féltem, de hát meg lehet állni pihenni, reggelizni, uzsonnázni. A gereblyézésbe meg nem kell beleszakadni.*

— Gondolkodtál már azon, hogy mi leszel?

— *Gimnáziumba megyek. Ez időhúzás, mert halvány fogalmam sincs arról, hogy mi leszek. Talán éppen kertész...?!*

A szénarakomány tetején a fiú — autószerelő lesz. A nyári munka jutalma: ajándék ló

A tarlón egy lovas kocsi imbolyog az egyenetlen talajon, mintha részeg lenne. A szénarakomány tetején egy fiú.

AJÁNDÉK LÓ

— Nem félsz ott fönt? — kérdeztem Hau Bernátot.

— *Mekszoktam már. Amióta csak emlékszem, kijárok nagypapámmal begyűjteni a téli takarmányt. Azóta megtanultam bánni a lovakkal. A fiatalabbikat idén megkapom.*

— Ez lesz a fizetséged?

— *Nevezhetjük annak is, bár az ilyen szép állatnak igen nagy ára van, tízezret is megér.*

— Ezek szerint a mezőgazdaságban dolgozol majd?

— *Á, dehogy! Most végeztem a nyolcadikat, autószerelőnek tanulok.*

Természetesen találtam olyan gyereket is, aki semmit sem csinált a nyáron. Délelőtt a panelház tövében ücsörgött, az autókat nézte. Délután ugyanott találtam.

— Te miért ülsz itt? — szólítottam meg.

— *Nézem a forgalmat.*

— Ezenkívül?

— *Semmi.*

— Egész nyáron ezt csinálod?

— *Nincs jobb.*

— Ha netán dolgoznál...?

— *Dolgoztam már egy éve ilyenkor.*

— Mit csináltál?

— *Ugyanezt, ültem és nézelődtem. Pénzre úgysincs szükségem, hát nem mindegy...?*

Nem egészen, kedves barátom. Bár nem szeretem ismételni magamat, de most mégis megteszem, mert idekívánkozik; a munka nem olyan, amilyennek sajnos, sokszor ti, „nyári munkások" megismeritek. S ha véleményetek mégsem egyezik az enyémmel, írjátok meg. Vitatkozzunk!

Szöveg és kép:
Koncz Dezső

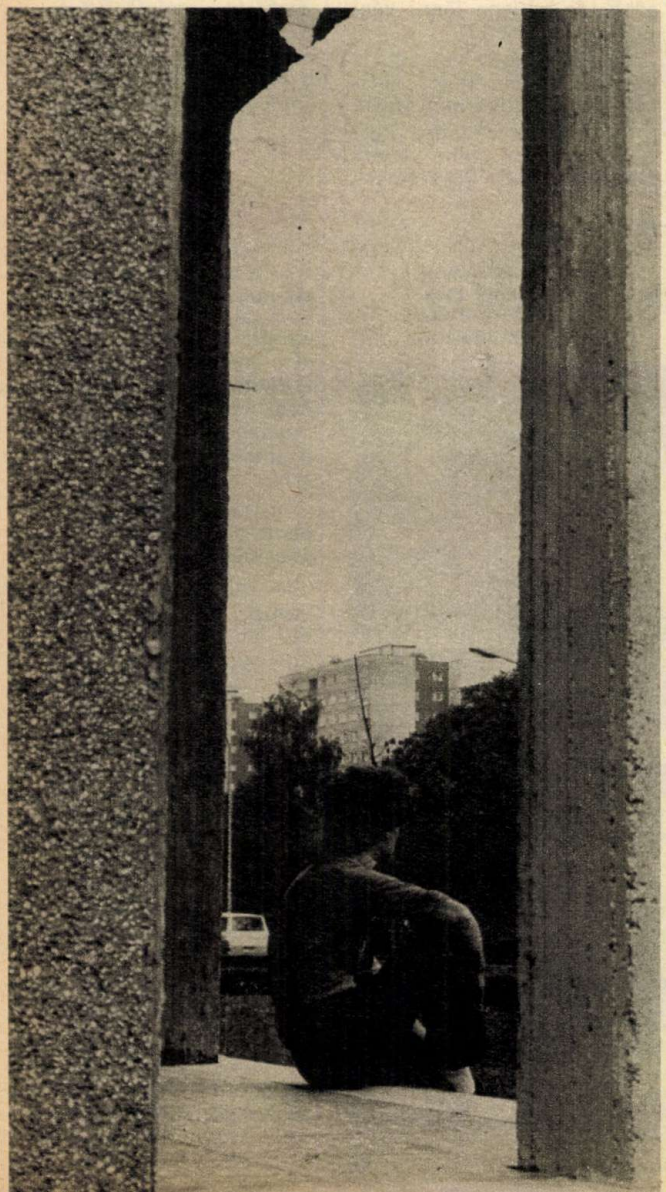

CSODABOGARAK

Jó erős vízsugarat kérünk! Lehet, hogy mégiscsak a saját gyerekünket kaptuk vissza a táborból

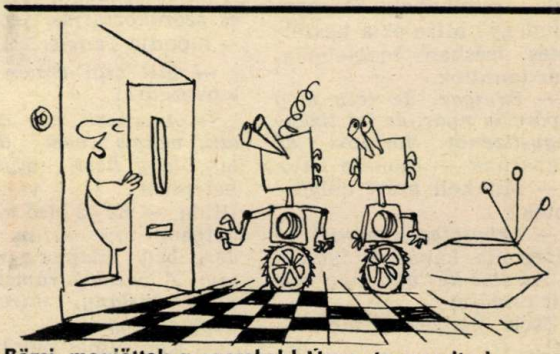

Bözsi, megjöttek a gyerekek! Úgye, te mondtad, hogy megváltoztathatja őket a tábor?!

Én a muslinca vagyok, akit itt hagytatok, mikor nyaralni mentetek. Szeretem a rovarirtót, ennyi az egész

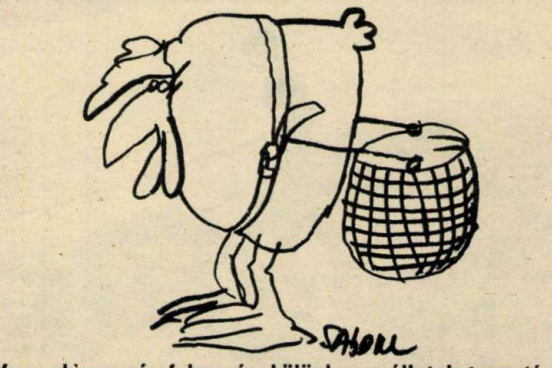

Van, aki a nyár folyamán különleges állatok teremtésével kísérletezett. Egy ilyen példány a kosarastyúktojó

SAJDIK FERENC RAJZAI

CSILP-CSALP LESEN RICSIKÁBAN

(KÖSZÖNÖM AZ ÖHÖNÖM)

Talán el tudjátok képzelni, milyen érzés lehet, ha valakit egy helikopterből a dzsungel közepén kitesznek és ottfelejtenek. Magának kell gondoskodnia élelemről, óvakodnia kell a vadállatoktól és védekeznie kell az időjárás szélsőségei ellen. Nos, hasonló gondolatokkal küszködtek a Kristály „Létlelet" Magazin pályázatának nyertesei és jómagam, amint hétórás utazás után közeledtünk a természetvédelmi expedíciós tábor területéhez.

— Persze csupán összkomfortos nyaralásainkhoz viszonyítva tűnt félelmetesen nomádnak a Ricsikai-erdő közepén felállított néhány sátor. Vendéglátóink, Agárdy Sándor tanár és tanítványai három éve egy-egy hetet a nyolcszázhetvenöt hektáros vadonban töltenek a növények és az állatok tanulmányozásával, megfigyelésével.

KÓSTOLÓ A TERMÉSZETBŐL

— *Madártani szakkörünkbe olyan srácok járnak, akik háromszáz-háromszázötven madarat ismernek* — mesélte elhelyezkedésünk után Sándor bácsi. — *Ilyen tudás csak hosszú évek megfigyelő munkája után lehetséges. Az egy hét, amit itt töltötök, éppen csak arra lesz elegendő, hogy belekóstoljatok a természet nyújtotta szépségekbe.*

A tábori program tervét közfelkiáltással elfogadtuk, csak a lustábbak morogtak a határai ébresztő és — óh, mily szörnyűség! — a reggeli torna helyett tervezett egykilométeres futás miatt...

Kulacs, jegyzetfüzet mindenkinél volt, indulhattunk hát felfedezni Ricsika rejtelmeit.

Olyan növények nevével ismerkedtünk meg, amelyekről idáig nem nagyon hallottunk, pedig biztosan találkoztunk már velük kirándulásainkon. Homoki varjúháj, lórum, orbáncfű, pelyhes kenderkefű, parlagi ligetszépe, mind megannyi apró csodája a rétek, erdők „földszinten" tanyázó élővilágának. Közben pedig a csilp-csalp füzike úgy dalolt a lombok között, mintha örülne ittlétünknek. A távcsövek keresője is egyfolytában munkában volt, erdei pintyre, barátposzátára vagy éppen szürke légykapóra vadászva.

— *Még jó, hogy a pályázat címe*

képest félelmetesen nomádnak tűnt a ricsikai élet

Fényképezőgéppel — madárlesen

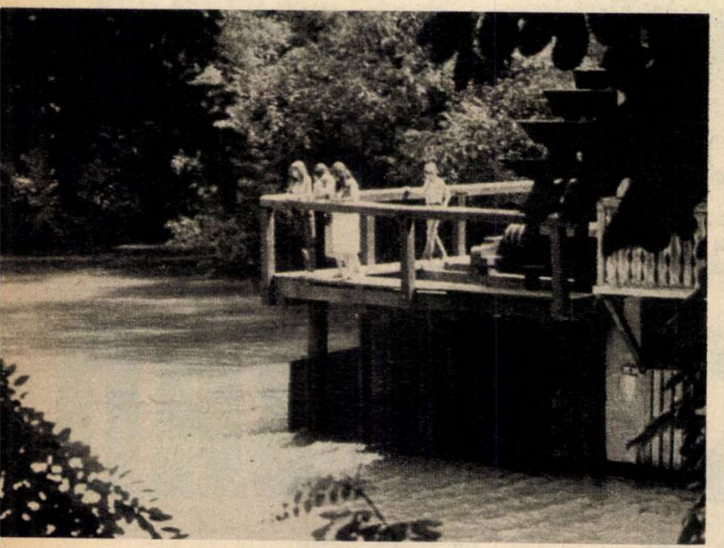

Szemünk láttára őrölt lisztet a túristvándi vízimalom

Laci, a Hortobágy legjobb lova bennünket is el (és ki-) bírt

Ahol a kis Túr siet beléje... Ott fürödtünk a Tiszában

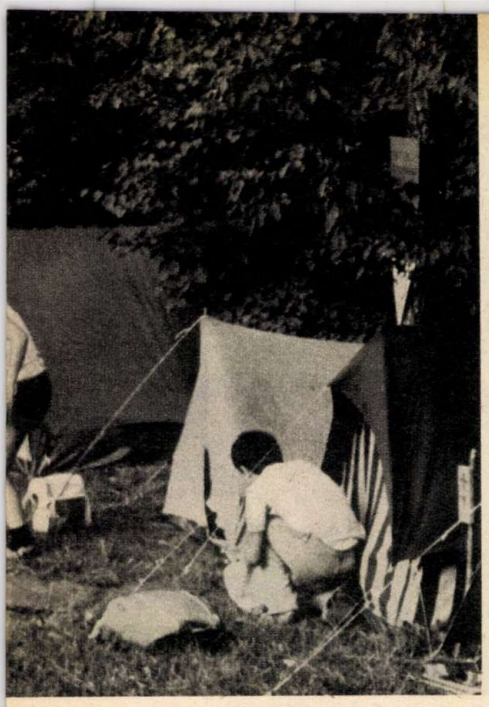

az volt: „Amerre a madár sem jár", mert erre aztán tényleg csak a madarak járnak, de belőlük van jócskán — mondta Vida Tünde, aki Budapesten, a Rajk László utcában többnyire csak verebet, galambot láthat.

BENDŐ-BŐDÍTŐ VERESÉG

— *Ne csak az eget lessétek!* — rikkantotta el magát a debreceni Tóth Attila. — *Ez aztán a felfedezés. Ősállatra leltem.*

Attila lelkesedése akkor sem lankadt, amikor Sándor bácsitól megtudta, hogy a vizes földön található nyomok nem dinoszauruszoktól, de még csak ősgyíktól sem, hanem egy malacnyi nagyságú borztól származnak.

— *Nem gondoljátok, hogy borzasztó lenne egy borzasztóan harapó borzzal találkozni?* — kérdezte szófüzésével rettentően megelégedve Forrai Aranka.

— *Az ilyen pesthidegkúti humort raktározd el a délutáni vetélkedőre* — mondta a cégénydányádi Molnár Rita.

A vetélkedőn aztán két csapat versengett egymással. Az öt lány, a csopaki Dani Ágnes vezetésével, Vízipókok néven, a fiúk Bendő-bődítő SC zászló alatt Csepely Gábor irányításával válaszoltak, pontosabban válaszolgattak. Egészen pontosan, alig-alig válaszoltak a természetvédelemmel kapcsolatos kérdésekre. S bár a Vízipókok végül győztek, azt mindannyian megállapítottuk, hogy tanulnivalónk akad még bőven. De re aztán rögtön a vetélkedő után adódott is alkalom. A vacsoráját mindenki maga készítette el.

Ettetek már öhönöt? Hogy mi az? Ősi pásztoreledel. A krumplit először egészen apróra vágjuk, aztán bográcsban hagymát, szalonnát, paradicsomot, tésztát pirítunk. Összekeverjük a krumplival, felöntjük vízzel és ízesítjük — ízlés szerint. Aki a tűzről levéve forrón megkóstolja, arra a kérdésre, hogy ízlik-e, tényleg csak azt tudja mondani, hogy öhön . . .

ATTILA, A FŐMOLNÁR

Az expedíciós tábor harmadik napja inkább történészkedést ígért. „Felnyergelve" az autókat, Szatmár felé vettük az irányt. Tákoson aztán mindjárt ámulhattunk a kazettás mennyezetű fatemplomban, amelyet nem véletlenül neveznek paraszt Notre Dame-nak. Csaroda román kori temploma és különálló harangláb után a kurucok hazájába, Tarpára érkeztünk, a tájházra és a még mindig működő szárazmalomra csodálkozva. Malomból — malomba, csakhogy most a híres túristvándi vízimalomhoz autóztunk.

— *Ez tényleg működik* — újságolta a budapesti Horváth Zsolt. — *Attila már fülig lisztes . . .*

— *Jó lesz bedobni a Túrba egy fürdőre!* — mondta a szécsényi Jusztin Feri.

Fürdésről azonban csak ebéd után lehetett szó, a Túr és a Tisza találkozásánál. Itt megtudtuk, hogy van három-négy „kacsánk", akiket még a tiszacsécsei Móricz Zsigmond szülőház sem vonz annyira, mint a víz. Végül mégiscsak hatott a szép szó, no meg Móricz népszerűsége, de mire innen hazaindulhattunk, este lett.

fejtette azon véleményét, mely szerint tenni kéne valamit a táborozás meghosszabbítása érdekében, mert az mégiscsak lehetetlen dolog, hogy reggel felébredünk és az lesz az utolsó „munkanapunk".

Baktattunk egy szépen telepített gyümölcsösön keresztül, amikor Sándor bácsi egy völgyre mutatott és ezt mondta:

— *Ott a falu.*

Többen úgy véltük, hogy a meleg lehet látomásának oka, de mint kiderült, „hallucinációja" történelmi alapokon nyugszik. Ástunk, mint a komoly régészek és cserépdarabok után egy ujjnyi vas nyílhegyet, szegdarabot és egy ház alapjának maradványait bányásztuk elő a földből.

— *A községet Zughnak hívták és a tatárok földig rombolták* — adta meg az üszkös leletek magyarázatát Sándor bácsi. — *De van itt a környéken egy másik érdekesség is, a százötven éves ősnyíres. Ebéd előtt megnézhetjük, ha van hozzá kedvetek.*

— *Mindent látni akarunk* — válaszoltuk szinte egyszerre. A délután rettentő rövidnek tűnt és ez nem csoda, hiszen végigrobogtunk még az ókenézi morotván (Tisza holtág), az alaphegyi dombokon, a Szénazsátor és kedvencünkön, a Kotyorin. Este a tábortűznél nehezen tudtuk elhinni, hogy nincs más hátra, mint elbúcsúzni a helyi kísérő fiúktól, Bálint Istvántól, Tóth Andrástól, Danku Jánostól, a madarakat, a természetet megszállottságig szerető Agárdi Sándortól és — egymástól. Hazafelé azért még meglovagoltuk Lacit, a Hortobágy egyik legjobb lovát, megnéztük a bivalycsordát és élményeinket elraktározva, a természethez soksok lépéssel közelebb kerülve jöttünk haza.

Koncz

Jelképes integetés: Tiszacsécsén búcsúztunk Ricsikától és egymástól

ZSIBONGÓ

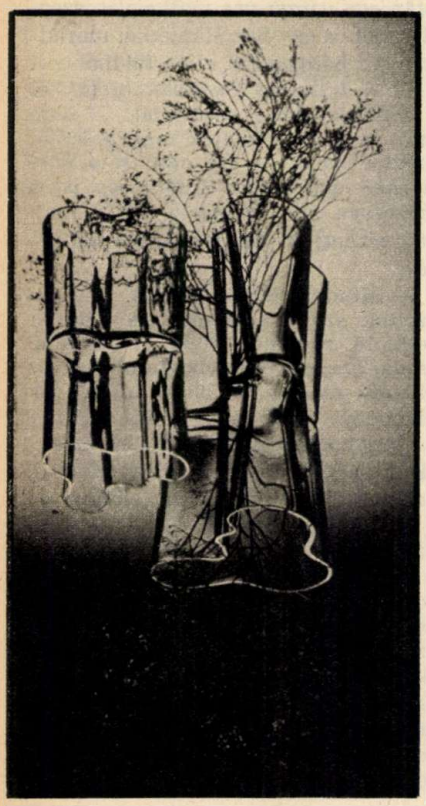

ÜVEGMŰVÉSZET

Háromszáz éves a finnek világhírű üveggyártása. Alvar Aalto vázája 1937-ben készült.

NYOMJUK A SZÖVEGET

— Öregem, a nyáron olyan erős lettem, mint egy rinocérosz. Ötven fekvőtámasz. Kézállás erőből. Expander öt gumival, tízszer...

— Háát... nem mondom. És most miért nem vetkőzöl?

— Ja...! Tudod, fel vagyok mentve. Az ízületeim... a szívem... a tüdőm... a csigolyáim... Nem húzom én már sokáig, drága barátom!...

EMLÉKEZZ HIROSIMÁRA!

1945. augusztus 6-án dobta le az amerikai légierő katonája a világ első atombombáját Hirosimára. Akkor nyolcvanezer ember vesztette életét. Ma, a még pusztítóbb fegyverek még fenyegetőbb világában emlékezzünk és tiltakozzunk (Képünk a kalocsai művelődési központ kiállításán készült.)

CSUPAJÁTÉK – CSUPAFA

Nézzétek a képet és irigykedjetek! Ilyen csupafából készült csupajáték paradicsomban tölthetik szabad idejüket Érdparkváros diákjai. Ami a fát meg a játékokat illeti: valóban ötletesek. Ami az irigységet, hát annak nincs helye: a játszóudvart ugyanis diákok, tanárok, szülők – saját kezükkel építették. Lehet utánczni őket.

A KRISTÁLY SPORT MAGAZIN NYERTESEI

A Kristály Sport Magazin főnyereményét, a zeltwegi Forma–I-es futamon való részvételt Nagy Róbert ceglédi olvasónk nyerte.

Vásárlási utalványt nyertek: Csabankó Miklós, Pozsonyi Zsolt, Budapest; Faragó Gyula, Ladánybene; Görcsös Krisztina, Molnár István - Kazincbarcika; Ivicz Tibor, Mátraszentlászló; Kürti István, Tárnok; Marjai János, Galgamácsa; Molnár Lajos, Gyula; Nemes László, Nyíregyháza; Németh György, Nagykanizsa; Papp Géza, Kecskemét; Rácz Pál, Nagylak; Sőrés Ágnes Debrecen.

Az utalványokat postán küldjük el.

MARGÓ

Te, Pista, ne is figyelj rám! Rajzolgass csak tovább, látod-e István királyunk mennyivel bölcsebb pápaszemmel? Én meg addig firkálok ide, a margóra.

Kiszámítom, mennyibe kerül az a tankönyv, amelynek díszítéséhez éppen most fogtál hozzá. Hangosan sorolom a kutatót, a könyv íróját, a szerkesztőt, a nyomdászokat; a munkaidőt, a gép kopását, no meg a papírt. Ez testvérek között is... Szóval több, mint amennyit szüleid kifizettek érte. S hogy miért kell minden tankönyvet minden szeptemberben újra megvenni, s miért nem lehet nálunk is megörökölni, úgy mint Franciaországban és Finnországban? Nos, ezt kérdezem én is. Persze — ezek gazdagabb országok. Meglehet attól is, hogy ott a gyerekek jobban vigyáznak a könyveikre?

Ha ezen elgondolkozol, margólódásom (bocs: morgolódásom) nem volt hiábavaló.

István királynak már ne is rajzolj bukósisakot! **(Major)**

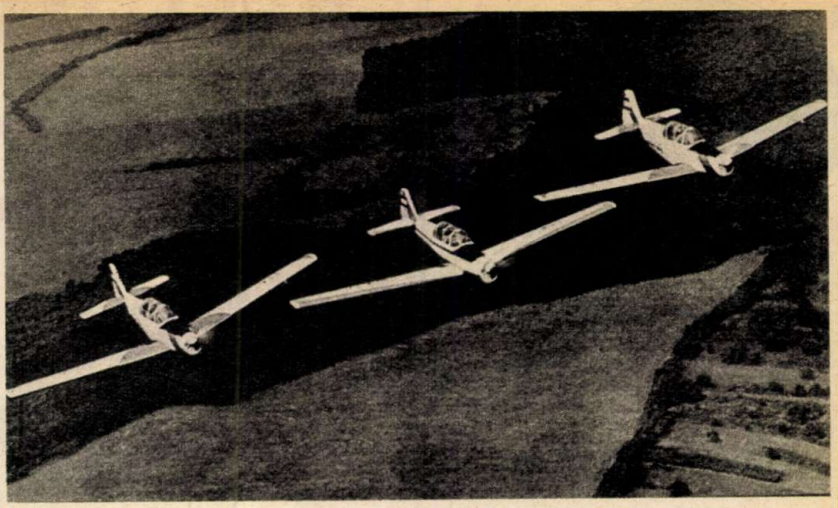

KÖTELÉKBEN

Hullámzó láthatár címmel jelent meg Angyal László fotóalbuma a repülésről. A Kötelékben főszereplői a magyar műrepülő válogatott tagjai.

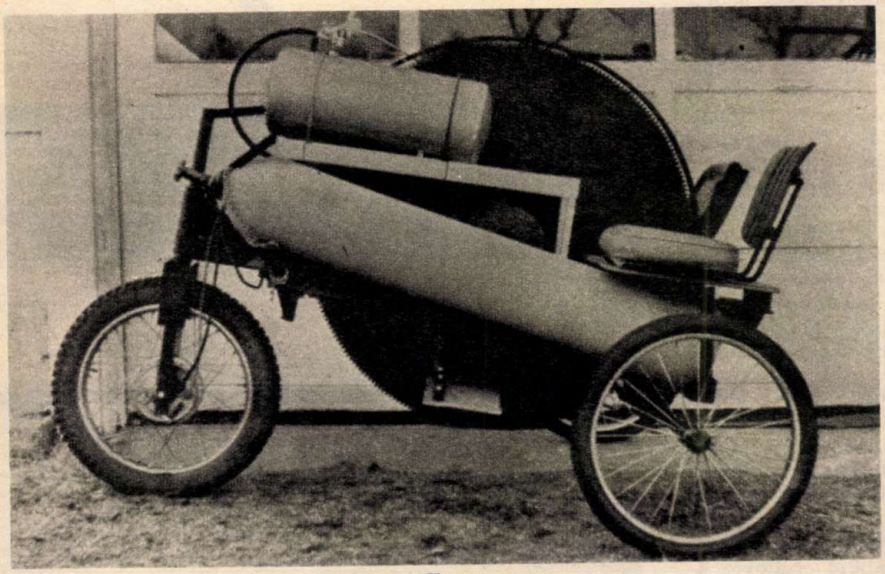

LEVEGŐ-KOCSI

Háromkerekű, sűrített levegővel meghajtott, különleges járművet szerkesztett Terry Miller, 45 éves repülőgéptervező. A próbaút során – Los Angelesben – 51 km/ó csúcssebességet sikerült elérni a levegő-kocsival. A palackban levő gáz összetétele: 19,5% oxigén, 80,5% nitrogén és egy feltöltéssel 27 km távolságot tehet meg. Miller: „Gépem nem oldja meg az energiagondokat –, de megy!"

PLANETÁRIUM

BUDAPEST X. NÉPLIGET • TEL. 344-513

A Planetárium heti műsorelőzetese: szeptember **9.** de. 10 és 12-kor: Utazás térben és időben; du. 14 és 16-kor: Űrkutatás és űrhajózás; **10-én** de. 12 és 14-kor: Pillantás a végtelenbe, du. 16 és 18-kor: Lesz-e világvége? **11-én** de. 10 és 12-kor: Helyünk a világegyetemben, du. 14, 16, 18-kor: Földünk bolygótestvérei; **14-én** du. 14 és 16-kor: Az időmérés története.

(A Planetárium megközelíthető: Bp. X. kerületében a Népligetben, a Könyves Kálmán körút és az Üllői út sarkánál, az 55-ös busz és a 75-ös trolibusz végállomásánál, 200 méterre a 3. metró népligeti állomásától.)

A PEREKUP MEG A TÖBBIEK...

... című két részes gyermekmusical – amelyet ez év tavaszán hallhattunk a rádióban – nyerte el a Százszorszép Színház adásait rendszeresen figyelő gyerekek legnagyobb tetszését. A csillebérci táborban F. Tóth Mária, az úttörőszövetség munkatársa adta át az első helyezésért járó díjakat Veress Miklós írónak, Vágó Péter dramaturgnak és Csajági János rendezőnek.

Molnár Magda, a Magyar Rádió munkatársa elmondta, hogy a múlt „évadban" 300 gyermekközösség vállalkozott a rádiójátékok rendszeres meghallgatására és értékelésére. Őrsök, kollégiumi hálószobalakók, bábszakkörök közös programként rádióztak és „osztályoztak".

ZSIBONGÓ

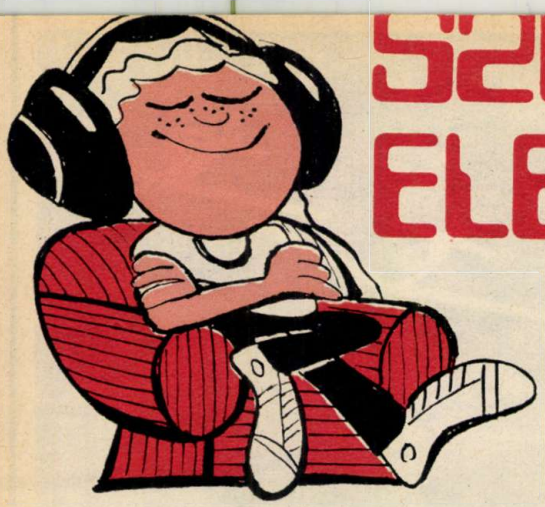

SZÓRAKOZTATÓ ELEKTRONIKA

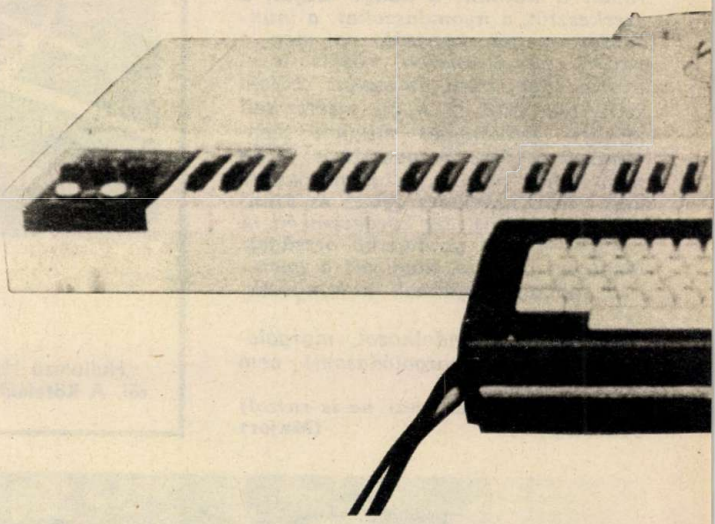

A szórakoztató elektronikáról néha úgy vélekedünk, hogy csak a sokpénzűek tudják megfizetni, de mire végiggondoljuk mindezt, addigra újból olcsóbb a rádió, a magnetofon, a lemezjátszó, a televízió stb.... És itt dörömböl a kapunkon a hazai képmagnó! Majd gyártjuk és forgalmazzuk azt is.

Gondolnád-e, hogy a korábbi színes televíziók 60–65, míg a maiak 22–24 kilogramm súlyúak? A térfogat és súlycsökkenést mind az elektronikának köszönhetjük, s ez csak a nyitány. Mindehhez kapcsolódik a mikroelektronika, a lézer, tovább csökkennek a méretek – előbb-utóbb természetesen az árak is.

Hogy miként használják fel a lézert ebben az iparágban? Új lemezkészítési eljárást dolgozott ki a holland Philips cég. A hangbarázdák helyett elektromos jelekkel rögzítik a hangot, s a „leolvasás" tű helyett lézersugárral történik. Így a lemezek élettartama megnő, a lejátszási idő meghosszabbodik (összesen 80 perc), és maga a hanglemez mérete is csökken. Mindössze tizenhárom centiméter az átmérője, és a hangminősége is tovább javult az úgynevezett kompakt lemezeknek.

A szórakoztató elektronika másik ága a folyékony kristálykijelzők, a világító, érintésre működő állomáskeresők gyártása. Ezeket szinte minden készüléknél lehet majd alkalmazni, élettartamuk hosszú, áramfelvételük kicsi, s egyre több információt, pontos időt, hullámsávot, csatornaváltó állását stb.... jelzik.

A képmagnók szerepe szinte robbanásszerűen megnőtt a világban. Eleinte csak felsőfokú oktatási intézményekben, a tanulás segítését szolgálták, egyes televíziós műsorok rögzítésére használták, míg napjainkban már az otthoni szórakoztatásban is szerepet kapott.

Ha egy tévékészüléket megfelelően összekapcsolunk a hozzáilleszkedő parányi számítógéppel és különböző csatlakozókkal, kialakulhat a „családi tévécentrum". Saját programozással irányítja a háztartási feladatokat; például bekapcsolja a megfelelő időben a sütőt, kikapcsolja az automata mosogató gépet, telefonüzenetet rögzít hanggal, képpel együtt, filmet vetít a gyerekeknek, a komputeres játékok variációját ajánlja, s a kívánt játékot kiválasztja, sugározza. Mindezt a családi tévécentrum irányítja majd, s a képet pedig nagyméretű, lapos ernyőre vetíti. A lapos képernyők fejlesztésén rengeteg mérnök, szakember dolgozik. Jelenleg már léteznek 1 × 2 méteres képernyők, de ezt a méretet még kicsinek tartják. A végső cél, a televíziós készülék legyen olyan, mint a legjobb mozikban levő gépház, s a képernyő pedig falraakasztva helyettesítse a mozivásznat.

A CB-s autórádiósok akik, – akár a taxisok, az ultrarövid hullámok segítségével telefonoznak – ma még CB-s központot használnak. Később ezt a feladatot is a családi televíziós centrumok végzik majd. Kijössz a suliból és hazaszólsz: „Itt farkas, itt farkas! Éhes a fiatok!" És mint a mesében, mire hazaérsz, már tálalva...

Az elektromérnökök fantáziájától függ az elkövetkező évtized automatizáltsága. Tudósok véleménye szerint a XXI. század hatalmas elektronikus játék lesz.

Reméljük, hogy mi magyarok is ott leszünk a játékasztalnál!

Forrai G. János
Fotók: Hobby

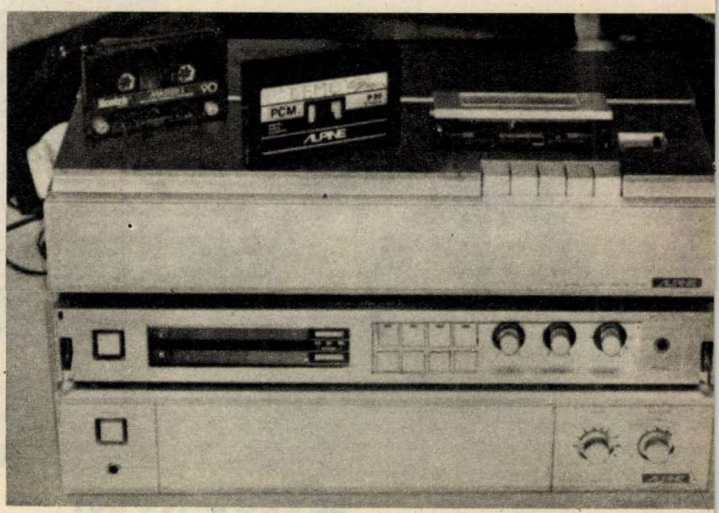

Számítógép irányítású képmagnó. A hozzá alkalmazott videokazetta alig szélesebb az átlagos kazettánál. Szükség esetén – a tulajdonos távollétében is – rövid vagy hosszabb műsort rögzít. Majdan a „családi tévécentrum" alapja lehet ez a gép!

Sajnos, még csak a Bizományi Áruházban láttunk egy-két duplakazettás magnót. Ezzel könnyű a felvételek átjátszása egyik magnóról a másikra. Csak beteszed a két kazettát, s az „átírást" az automata elvégzi

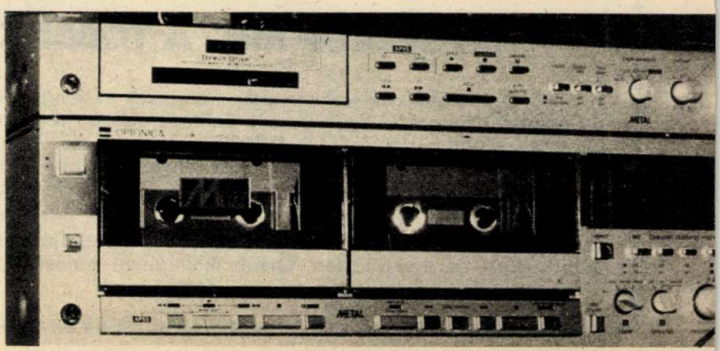

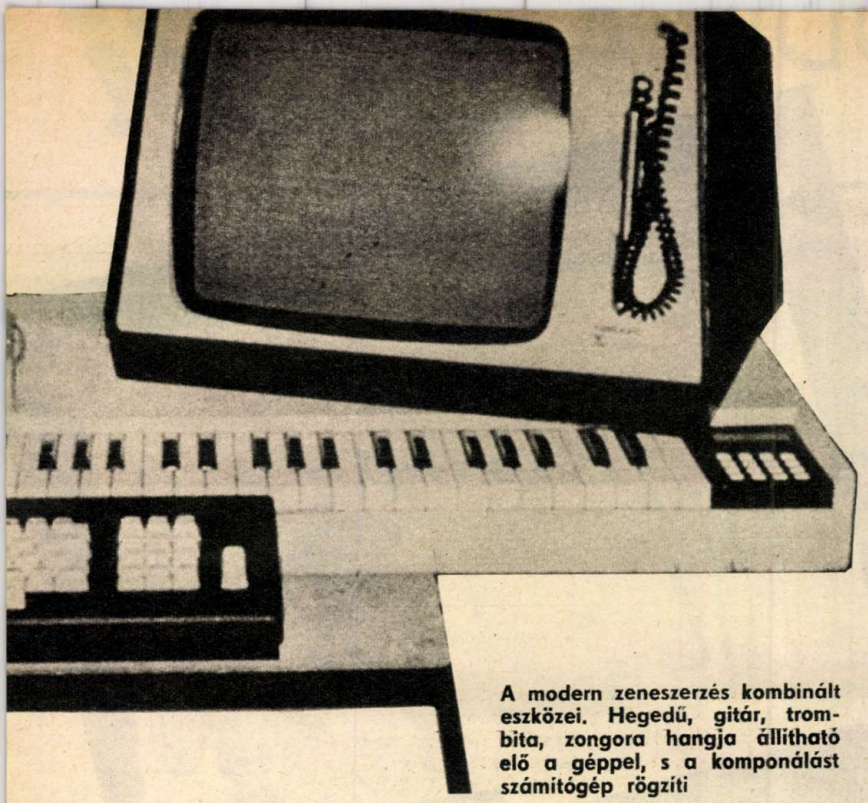

A modern zeneszerzés kombinált eszközei. Hegedű, gitár, trombita, zongora hangja állítható elő a géppel, s a komponálást számítógép rögzíti

Már kétszáz különböző „kislemezt" hozott forgalomba a Philips cég. A remek hangminőség és a könnyű tárolhatóság mellett akad némi bökkenő is: új lemezjátszót kell vásárolni, mert a hagyományosnak ugyanis „régimódi" a technikája

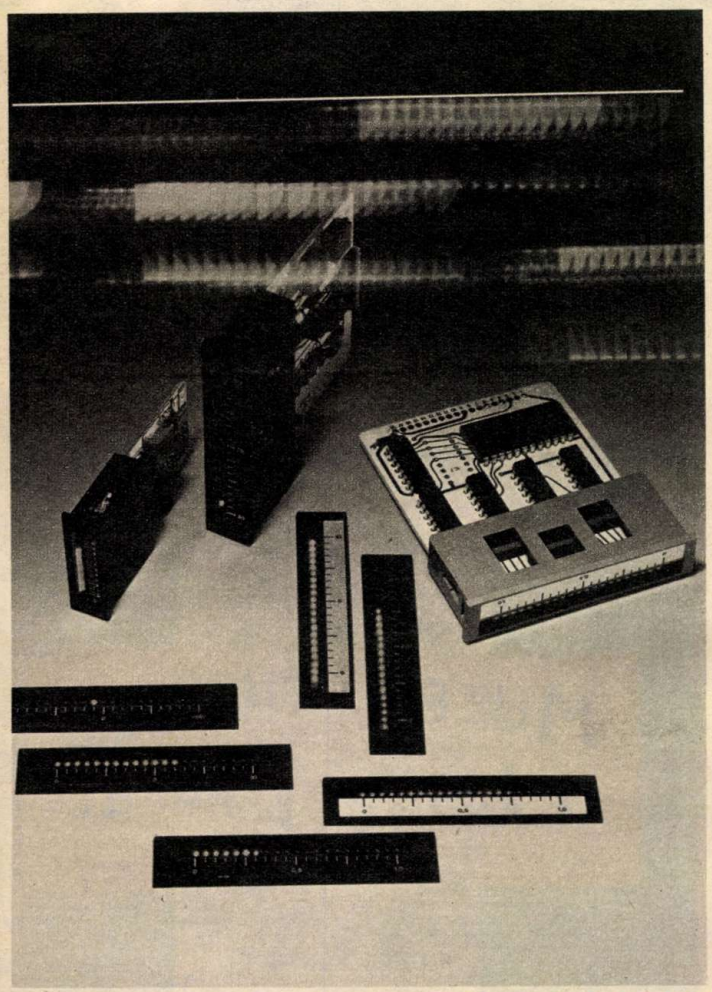

Megnőtt a szerepük a parányi, kisméretű, de jól látható elektromos kijelzőknek. A korszerű magnetofonnál más szín villog a magas és más a mély hangok hangzásakor. Így a zenét nemcsak a fülünkkel, hanem szemünkkel is érzékeljük

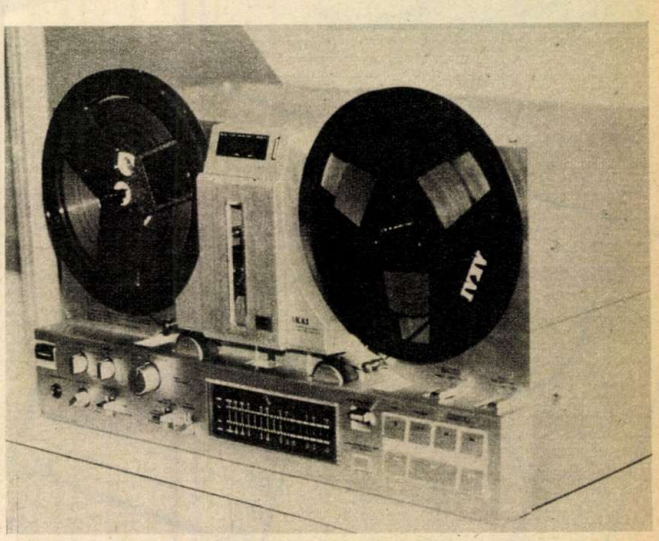

Pillanatnyi megállás nélkül akár a leghosszabb operai előadás teljes anyagát rögzíteni lehet a modern, szalagos magnetofonokon

Egy-egy órai műsor fér rá erre a videokazettára és a mellette látható orsóra. A videokazetta külföldön már négyszer olcsóbb, mint a magnetofonszalag

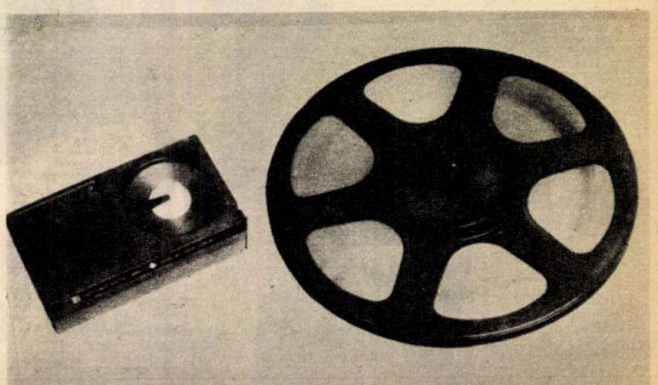

KEZDŐDIK A Suli

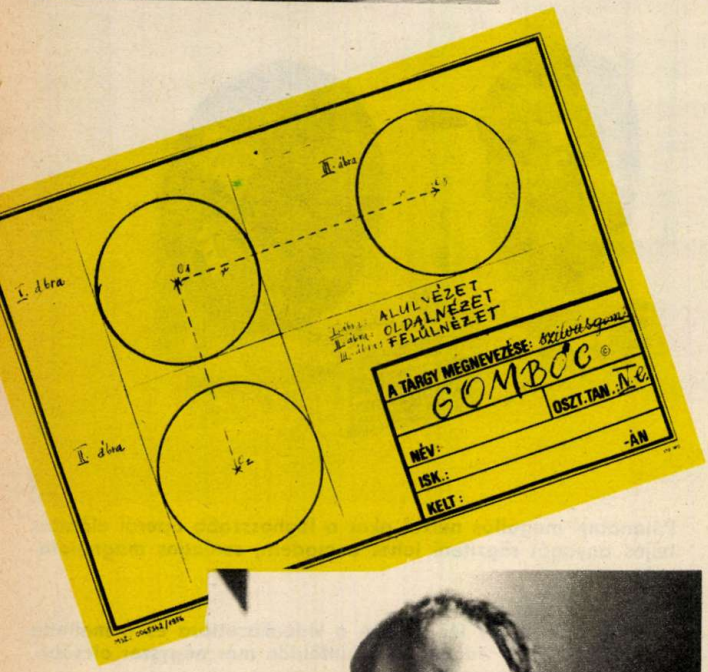

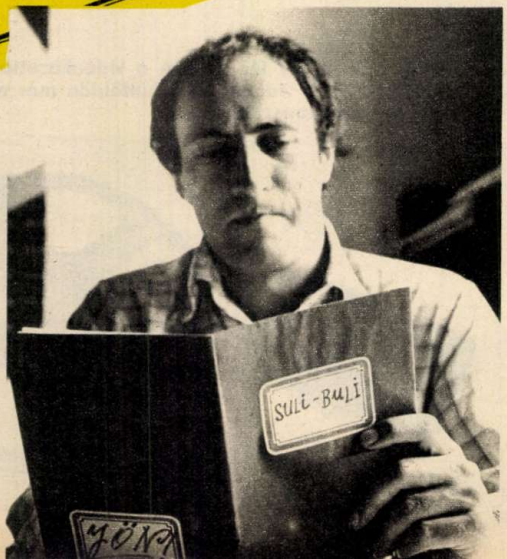

ÉS A „buli"

Az iskolában nemcsak tanulni lehet, hanem bolondozni is. Ennek elismerése nemhogy rombolná, de építi a nevezetes intézmény tekintélyét, hiszen ahol jól érzi magát az ember, oda szívesen jár, és akkor már legalább egy feltétel adott a komoly munkához: a nebuló jelenléte. Aki, ha jó napja van, két vicc között engedi magát a „tudás által megmételyezni".

A Suli-buli című televíziós sorozat mozifilmként mutatkozik be a hónap végén. A filmbeli — itt látható — képek azt bizonyítják, hogy a rendező, Varsányi Ferenc és a grafikus, Orosz István sok jó bulira emlékeztek, amelyekkel most újra a nyilvánosság elé lépnek, hogy megmutassák az iskolai élet groteszk, röhögnivaló, mosolyogtató, mulatságos oldalát.

(Fotó: MTI és Haris László)

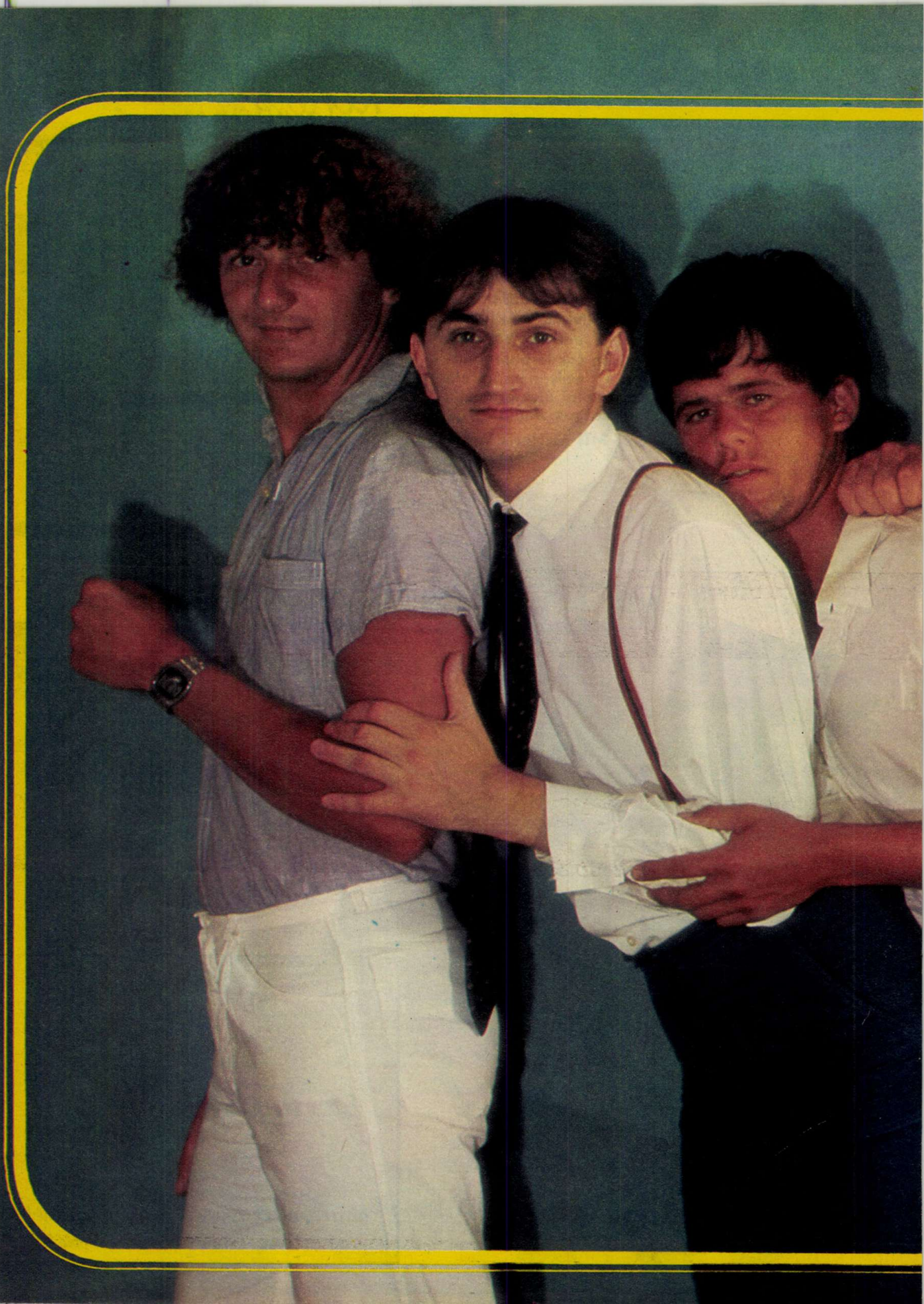

ÓCEÁN
EGYÜTTES

PAJTÁS

FOTÓ:
GAÁL
ZOLTÁN

ROCK-SOKK

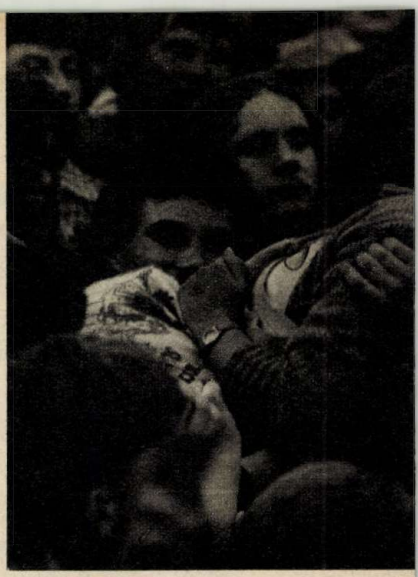

SZÉTSZÓRT SÍPOKON

EMLÉKEINK FILMJE

FALAKAT LEDÖNTŐ CSODÁRA VÁRVA

A BABOSKENDŐSÖK NEM CSÁPOLNAK

MIT MONDANAK A BESZÉLŐFEJEK?

DÖNT-E A BIZOTTSÁG?

VÁSÁRFIÁNAK KKP BAND

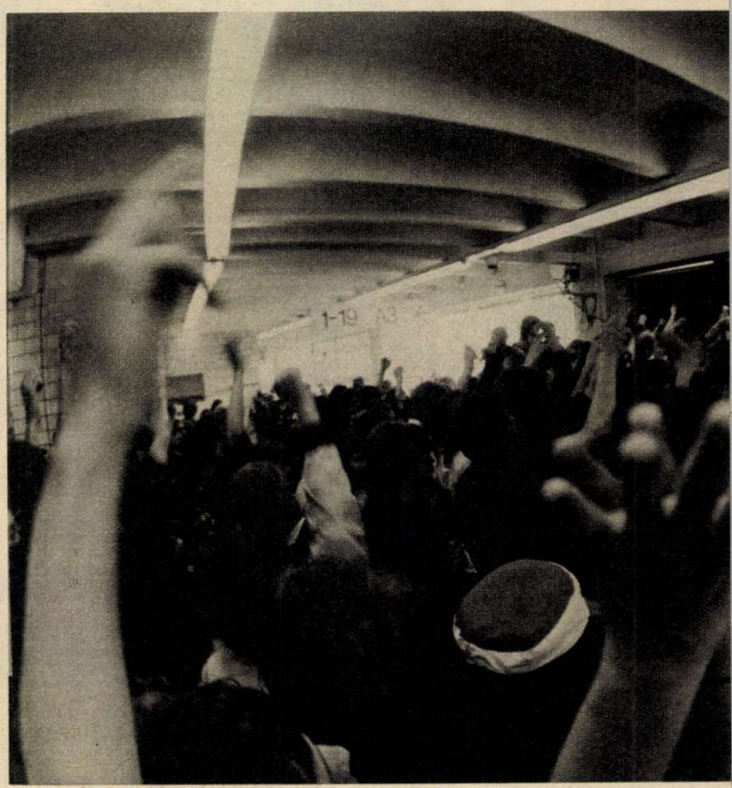

Emlékszel?

Én azt mondtam Kerouac, te azt mondtad, Úton. Én azt mondtam három-egy, te azt mondtad, Farkas. S ha azt mondtam: Beatles, te azt: Yesterday.

Emlékszel?

Én azt mondtam: Illés, s te azt mondtad: Illés. Együtt dobbant a lábunk: elhervadt a sárga rózsa, együtt mozdult a kezünk: miért hagytuk, hogy így legyen(?), együtt nyílt a szánk: lásd, ne csak nézz!

Emlékszel?

Ott történt-e mindez az ifiparkban, akkor, tizenöt éve, vagy most játszódik mindez, itt a vászon előtt. Te ülsz mellettem, vagy az a lány, az a hosszú hajú, aki nem lehetett tizenöt éve velünk, de most itt van, együtt dobban a lábunk, mozdul a kezünk, nyílik a szánk. Ha én utca, ha én ablak, ha én ajtó lennék, mindig tiszta volnék, mindig nyitva állnék, mindent megmutatnék.

Pereg a film: A koncert, emlékeink filmje.

Nézem a lányt, tizenéves. Magamtól kérdezem: az ő filmjén – filmjükön – tizenöt év múltán vajon mi pereg?

Mire gondolok majd, ha egyszer megkérdezik egymástól: emlékszel?

Vidéki művelődési ház. A dohos, ritkán takarított teremben kétszázan, odakint legalább ennyien ácsorognak, talán a falakat ledöntő csodára várva. V' Moto Rock. Hogy kedvenceiket láthassák, kétszer annyian vesznek részt a lövészeten, gyalogtúrán, szellemi vetélkedőn, mint amennyire a rendezők számítottak.

Az ajtókat szélesre tárják, legalább kint is lehet hallani a zenét. Sikoltozás, kiabálás, többen a győzelem V-jelét mutogatják, Demjén énekelni kezd. A számok végén torkaszakadtából üvölt mindenki, közben figyel. Figyeli az ezerszer hallott szövegek igazát, figyeli a már kopottra gyötört lemezekről ismert zenei mesterfogásokat, melyeket csak Lehr tud.

„... jégből vagyok, talán fel sem olvadok..." — énekli Demjén.

A falnak támaszkodva egy lány sír.

— Mi bajod van? Roszszul vagy? Miért sírsz? — kérdezem.

— Nem tudom... olyan szép. Ezekben a számokban annyi az érzelem. Egyszerűen nem is tudom, miért sírok.

Újabb dal. Az érzésekben váltani kell.

„... és én csak nyomom, nyomom, nyomom és tekerem a pedált..."

Az egyik fiú közelebb húzza magához a lányt.

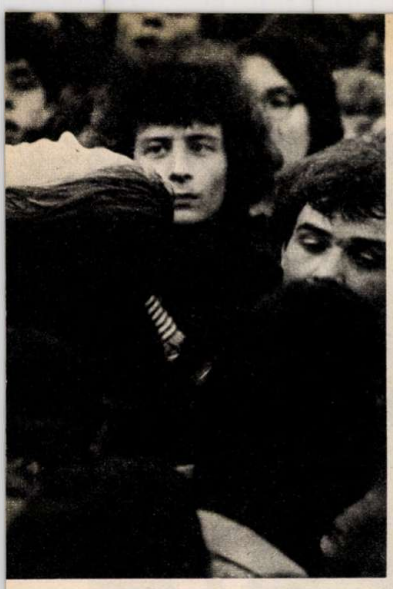

„. . . jegből vagyok.
Talán fel sem olvadok . . .”
Avagy: amikor sok a rock.
Ájult lány a társak vállán

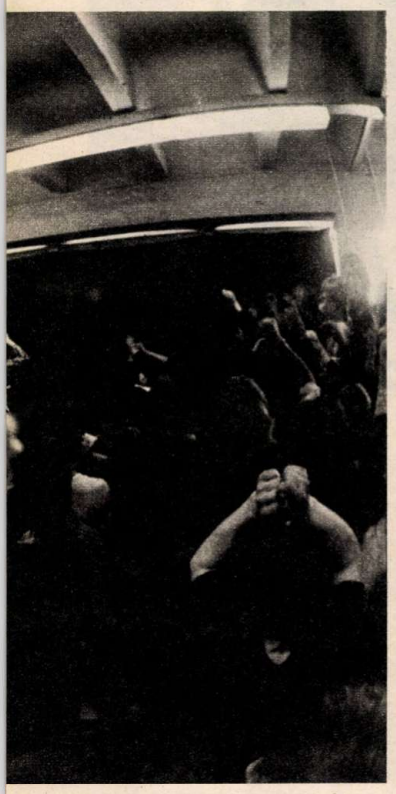

A baboskendősök nem rajonganak az ilyen felhajtásért. A Ricse azért meredekebb együttes volt

Nagy a tolongás az Ifjúsági Park színpada előtt. Ma a Rolls lép dobogóra, s az első sorban ülők egészen biztosan kapnak egy-egy úttörősípot. A zenekar énekese a koncert legelején a nézők közé szór egy marékkal ebből a „zeneszerszámból”. A mennyből szállt sípokon ragyogóan lehet követni a számok ritmusát, a néző, a hallgató is aktív részese lehet az előadásnak. A közönség vegyes, a csövesektől a szerényen divatozókig megtalálhatunk itt mindenkit.

Végre megérkezik az együttes, hosszas hangolás, kezdődik a koncert. Megérkeznek a sípok is, úgyhogy aki akar, az bekapcsolódhat. A baboskendősök nem nagyon rajonganak az ilyen jellegű felhajtásokért, a Rolls csak azért áll olyan közel a szívükhöz, mert ez a zenekar, úgy tűnik, a Beatrice által elejtett fonalat vette föl. Ez a sípos buli elég „ciki” nekik, különben a Rolls-ot jó bandának tartják. Persze, a szövegekkel kapcsolatban van némi kifogásuk, mert ahogy mondják, a Ricse azért mégiscsak „meredekebb banda” volt. Fenntartásaikat úgy fejezik ki, hogy most nem törekednek minél közelebb a színpadhoz, s nem is „csápolnak”, mint a régi szép időkben.

A közönség szemmel láthatóan élvezi a muzsikát, s a szövegben előforduló durvább szavak még csak

Rock-sokk

fokozzák a hangulatot. Állnak itt néhányan, akiknek a Rolls nem jelent túl nagy élményt. Zakó, piros nyakkendő, világoskék nadrág, szembe fésült haj. Jennyei Zoltán olyan arckifejezéssel kezd beszélni a Rollsról, mintha citromba harapott volna.

— Nem rossz ez a zenekar, komolyan. De nézz körül, kik vannak itt. Figyeld meg, a Rolls egyre lejjebb kerül majd, mert ők is lent keresik a közönségüket. Jó, jó, látok néhány rendesebb fazont. Ma még eljönnek néhány jobb számért, de mi lesz egy év múlva?!

*

Egy szupercsapat Amerikából. Ez a nyolcvanas évek rockzenéje. Legjobban jegyzett együttes a popbörzén. Felsőfokú dicséret a világ minden tájáról, ahol a David Byrne vezette csapat megfordult. Most itt vannak Budapesten. Természetesen ezt nem lehet kihagyni.

Természetesen?

Az arénában és a lelátókon jó, ha félháznyi tömeg várja egyre türelmetlenebbül az amerikai zenészeket. Előzenekar, amolyan bemelegítés, a Tom Tom Club. Csinos lányok, talpalávaló újhullám-diszkókeverék. Tíz-tizenöt perc után egész kellemes a hangulat. Többen táncolnak, de igazán feloldódni senki sem tud. Mindenki a csodát várja.

Már a színpadon vannak a Beszélő Fejek (a Talking Heads magyar fordítása). Egy kis gond van a gitárokkal és most... Hihetetlen precizitással szólal meg a zene, amely egyéni stílusjegyeit tekintve, tényleg nem hasonlítható másokéhoz, de a csoda elmarad.

„A mi zenénk a maga természetességével misztikus közösséget teremt a muzsikus és hallgatója között" — nyilatkozta régebben Byrne. A zenekarvezetőt csak kevesen érthették meg, mert alig néhány fiatal ugrál, szinte önkívületi állapotban, koreográfia nélküli „táncot" járva. A számok között aztán körülnéznek, lesik a körülöttük állók arcán a hatást. Feltűnési viszketegség vagy tényleg extázis? Ki tudja. Az angol nyelvű szöveget természetesen csak néhányan értik, pedig valóban érdekes lehet, amit a Beszélő Fejek tudatni akarnak velünk.

A koncertből még fél óra van hátra.

Sokan elindulnak haza.

*

Ez a zenekar nem nagyon szereti a szabadtéri fellépéseket, a tömeget. Igazi közege a meghitt klubhangulat, három-négyszáz hallgatóval. A Bercsényi utcai kollégium klubjában éppen szünetet tart a „nagytekintélyű" Bizottság, tehát a beszélgetéseké, vagy az üvegeké a főszerep. Kevés itt a fiatal. Ják Péter e kevesek közé tartozik.

— Ez a zenekar, bár eléggé furcsa zenét játszik, mégsem balhés együttes. A Bizottság zenei és szövegi képtelenségei nem nagyon vonzzák a külsőségekhez szokott srácokat. Ezek az emberek képzőművészek, csak úgy balkézről foglalkoznak a zenével, de azért komolyan veszik. A fintorokat persze nem érti mindenki.

*

A vásár olyan hely, ahol milliónyi látványosság közül válogatva nézelődhet, böngészhet ki-ki érdeklődése szerint. Nem tartozik a leghálásabb feladatok közé ilyen zsibvásári hangulat közepette koncertezni. Igaz, érdeklődő mindig akad, csakhogy itt egyfolytában jönnek-mennek. Apu nyakában hat év körüli gyerek kérdezősködik.

— Mi az a KKP BAND?

Válaszra nincs idő, a hangfalak irtózatos erővel kezdik árasztani a Kati és a Kerek Perec slágereit. A tömeg még egyre gyűlik. Az ismerős zenét hallva jönnek távolabbról is. Mozognak a lábak, a kezek.

— Akkor hát munka van, gyerekek! — mondja Kiss Ernő, az együttes vezetője. — A jobb kezeteket közelítsétek a balhoz, valahogy így...

Tapsol a zenekar, tapsol a közönség.

„...jókedvű nap, igazán kéne már egy jókedvű nap..." — énekelnek a színpadon, nézőtéren egyaránt. Hobó-jelvényes tini, nyugdíjas nénike és óvodás korú gyerek együtt dúdolja Nagy Katiékkal a dallamot. Félórára mindenki elfelejti, hogy vásárban van és önfeledten átveszi a KKP együttes lendületét, bekapcsolódik a játékba.

(KÖVETKEZŐ SZÁMUNKBAN: SZÖVEG HELYETT SZÖVEGELÉS)

(ma-ko-si)

Az üvöltés egy korszak jellemzője lett. De ha olyan volt a szöveg, az üvöltők is odafigyeltek

Tömegek a hegyoldalban, a zenekar a pódiumon próbál Kezdődik a rock-sokk!

EREDMÉNYEK

ATLÉTIKA. ÖTPRÓBA (60 m, 600 m, távolugrás, súlylökés, kislabdahajítás.)

EGYÉNI. FIÚK. BAJNOK: Nagy Zsigmond (Bp. Mérnök u. Ált. Isk. Testnevelő: Dézsi György) 419 pont. LÁNYOK. BAJNOK: Kovács Judit (Kistelek Ált. Isk. Testnevelő: Onozó István) 417 pont. CSAPATBAN. FIÚK. BAJNOK: Csornai Bogdán A. Ált. Isk. (Menyhárt István, Takács Zoltán, Bősze Zoltán, Horváth Csaba, Nemes Ferenc, Rácz Péter. Testnevelő: Kajos László) 1738 pont.

LÁNYOK. BAJNOK: Kiskunlacháza Ált. Isk. (Szabó Ágnes, Balogh Edina, Kamrás Judit, Horák Gabriella, Kátai Tünde, Vitéz Ilona. Testnevelő: Balogh László) 1872 pont. Testnevelés tagozatos osztályok. Csapatban. FIÚK. BAJNOK: Tatabányai 2. sz. Ált. Isk. (Hőgye Attila, Deák Gábor, Széles József, Hegyi Gábor. Testnevelő: Papp Sándorné) 1016 pont. LÁNYOK. BAJNOK: Győri Móra F. Ált. Isk. (Mészáros Erika, Csontos Zsuzsa, Alföldi Mónika, Németh Ilona. Testnevelő: Őri László) 1166 pont.

TORNA. EGYÉNI ÖSSZETETT. FIÚK. BAJNOK: Vigh Zoltán (Bp. Mester u. Ált. Isk. Testnevelő: Vigh Lászlóné) 58.00 pont. LÁNYOK. BAJNOK: Kolos Ágnes (Bp. Geisler E. Ált. Isk. Testnevelő: Mátrai Mátyásné) 55.70 pont. CSAPATBAN. FIÚK. BAJNOK: Budapesti Mester u. Ált. Isk. (Karika Gábor, Nagy Attila, Lenhardt Quintianus, Vigh Ákos, Vigh Zoltán, Vigh László. Testnevelő: Vigh Lászlóné) 141.75 pont. LÁNYOK. BAJNOK: Budapesti Geisler E. Ált. Isk. (Farkas Ágota, Zolomi Krisztina, Simon Mária, Polgár Zsuzsa, Pelle Lívia, Kolos Ágnes. Testnevelő: Mátrai Mátyásné) 140.15 pont. Testnevelés tagozatos osztályok. Csapatban. FIÚK. BAJNOK: Budapesti, Toronyház u. Ált. Isk. (Lengyel Tamás, Veress Attila, Horváth Zsolt, Béres László. Testnevelő: Vigh László) 57.00. LÁNYOK. BAJNOK: Pécsi Radnóti M. Ált. Isk. (Tarnóczi Tímea, Mostbacher Zsuzsa, Huszár Krisztina, Kiss Mónika. Testnevelő: Somogyi Csabáné) 55.50 pont.

ÚSZÁS. 50 m hát. EGYÉNI. FIÚK: BAJNOK: Balla Zoltán (Gyöngyös 6. sz. Ált. Isk. Tesnevelő: Dredor Tamás) 32:10. LÁNYOK. BAJNOK: Gyarmati Eszter (Bp. Lajos u. Ált. Isk. Testnevelő: Kovácshegyi Ferencné) 33:87. 50 m. gyors. EGYÉNI. FIÚK. BAJNOK: Balla Zoltán (Gyöngyös, 6. sz. Ált. Isk. Testnevelő: Dredor Tamás) 27:56. LÁNYOK. BAJNOK: Ormos Edit (Nyíregyháza, 4. sz. Ált. Isk. Testnevelő: Kiss Gáti Istvánné) 29:19. 50 m kötetlen úszásnem. Csapatverseny. FIÚK. BAJNOK: Budapesti Váli u. Ált. Isk. (Lukács Attila, Lévai Balázs, Fábry Miklós, Gyöngyösi László, Veszely Gábor. Testnevelő: Fürstall Ferencné) 86 pont. LÁNYOK. BAJNOK: Gyulai 1. sz. Ált. Isk. (Révész Irma, Cselce Márta, Fehér Anikó, Fehér Edit, Petneházi Erika, Hambarás Edit. Testnevelő: Budai Jánosné) 84 pont.

KAJAK-KENU. FIÚK. K—I. 1000 m. BAJNOK: Holló Csaba (Leninváros, 4. sz. Ált. Isk. Testnevelő: Fábián János) 4:04 K—II. 1000 m. BAJNOK: Rumpler Tamás, Pesti Csaba (Székesfehérvár, Schönherz Z. Ált. Isk., Ybl. M. Ált. Isk. Testnevelők: Maros Jánosné, Borbély István) 3:43. MK—I. 2000 m. BAJNOK: Horváth Ákos (Győr, Gárdonyi G. Ált. Isk. Testnevelő: Takács Miklós) 10:51. C—I. 1000 m. BAJNOK: Persegh Imre (Bp. Kalmár J. Ált. Isk. Testnevelő: Bozi Tamás) 4:35. C—II. 1000 m. BAJNOK: Kaptás Gábor, Kovács György (Bp. Rajk L. Ált. Isk. Testnevelő: Berta Béla) 4:11. K—IV. 2000 m. BAJNOK: Kellner Zoltán, Meggyesi Csaba, Nagy Gábor, Székely András (Budapest, Váczi G. Ált. Isk., Fényes A. Ált. Isk., Kelta u. Ált. Isk., Pilis Boros Jenő u. Ált. Isk. Testnevelők: Kreitz Károly, Kulassy János, Kulcsár János, Faitár Éva) 11:44. EK—I. 500 m. BAJNOK: Kiss Szabolcs (Vác, Radnóti u. Ált. Isk. Testnevelő: Mártonfi Tamásné) 3:23. TC—IV. 500 m. BAJNOK: Makai János, Hoffman Ervin, Cseszárik László, Haáz Antal (Paks, 2. sz. Ált. Isk. Testnevelő: Vábró József) 2.37. LÁNYOK. K—I. 500 m. BAJNOK: Dónusz Éva (Vác, Árpád u. Ált. Isk. Testnevelő: Zsebessy Istvánné) 2:05. K—II. 500 m. BAJNOK: Kiss Sára, Papp Henriett (Szeged, Juhász Gy. Ált. Isk., Rókusi Ált. Isk. Testnevelők: Alexa Ferenc, dr. Papp Lászlóné) 1:54. MK—I. 500 m. BAJNOK: Keresztúri Anita (Győr, Bartók B. Ált. Isk. Testnevelő: Szabó Kálmán) 10:38. EK—I. 500 m. BAJNOK: Korpáczi Anikó (Győr, József A. Ált. Isk. Testnevelő: Dudás Viktor) 3:23. TC—IV. 500 m. BAJNOK: Wolf Katalin, Nyúl Márta, Pajor Ildikó, Haáz Zsuzsa (Paks, Bezerédi Ált. Isk. Testnevelő: Lacza György) 2:52.

TÁJÉKOZÓDÁSI FUTÁS EGYÉNI. FIÚK. BAJNOK: Kálmán László (Székesfehérvár, Velinszky Ált. Isk. Testnevelő: Horváth Sándor) 29.11 LÁNYOK. BAJNOK: Jávorics Éva (Szombathely, Úttörő u. Ált. Isk. Testnevelő: Varasdi Sándor) 29:37.

TOLLASLABDA EGYÉNI. FIÚK. BAJNOK: Gebhardt Tamás (Jászkarajenő, Ált. Isk. Testnevelő: Terjéki Péter). LÁNYOK. BAJNOK: Papp Andrea (Szeged, Juhász Gy. Gyak. Ált. Isk. Testnevelő: Miklós Pálné).

KÉZILABDA. FIÚK. BAJNOK: Veszprémi Báthori István Ált. Isk. (Bánkúti József, Stegler Zsolt, Horváth Tamás, Kóbor János, Kalocsay Attila, Radovics Sándor, Zabó József, Szilágyi Dimitrij, Róka Péter, László János, Bíró György, Szépvölgyi János, Horváth Péter, Tölgyes András, Janka Norbert, Mihalik Péter. Testnevelő: Hidasi Ferenc). LÁNYOK. BAJNOK: Csurgói 1. sz. Ált. Isk. (Simics Judit, Kovács Beáta, Angyal Katalin, Filipó Irén, Kövesi Margit, Pejtsik Piroska, Bogdán Ibolya, Horváth Beáta, Filó Csilla, Kimecz Mária, Korontos Rita. Testnevelő: Határ György).

KOSÁRLABDA. FIÚK. BAJNOK: Soproni Munkásőr úti Ált. Isk. (Szlávik Gábor, Bocskai Zsolt, Németh Attila, Meszlényi Róbert, Tolnai Ferenc, Kalamár Zoltán, Gottschling Gábor, Szekeres Csaba, Milchram Attila, Simon János, Orvos István, Wenninger Gábor. Testnevelő: Bakonyi István. LÁNYOK. BAJNOK: Soproni Munkásőr úti Ált. Isk. (Nagy Zsuzsa, Eöri Katalin, Budai Timea, Hajnal Zsuzsa, Böhm Márta, Véghelyi Gabriella, Mészáros Zsuzsa, Váraljai Andrea, Horváth Edit, Sümegi Enikő, Kotlik Gertrud, Pirinyi Rita. Testnevelő: Szittner Lajos).

RÖPLABDA. FIÚK. BAJNOK: Tatabányai 2. sz. Ált. Isk. (Bencsik Zoltán, Decsi Zoltán, Csipkés József, Gulyás Ferenc, Gulyás Viktor, Fekete Gábor, Czibók László, Vigh Zsolt, Farkas Tamás, Hedrich Károly, Onda Sándor, Irmai Lajos. Testnevelők: Nemes József, dr. Válent Józsefné). LÁNYOK. BAJNOK: Budapesti Kerék u. Ált. Isk. (Nyári Virág, Bánhidi Viktória, Puchala Éva, Mészáros Judit, Torma Katalin, Nyári Piroska, Szemmelweisz Rita, Kovács Kriszta, Karsai Zsuzsa, Mezei Dóra, Bán Andrea, Török Gabriella. Testnevelő: Pille Ildikó).

LABDARÚGÁS. BAJNOK: Nyíregyházi 4. sz. Ált. Isk. (Vitkai Elemér, Dárida Péter, Bunkóczi Tibor, Pongó Károly, Szalontai Zsolt, Karaffa László, Eszenyi Dénes, Csorba Róbert, Kelemen Gyula, Vass György, Deák Tibor, Kovács György, Zajácz László, Hernádi Zsolt, Szatke Zoltán, Moravszki János. Testnevelő: Bus Zoltán).

Megígértük, hát itt van újra az Őszinteség rovata. Nyáron is valósággal áradtak a Bizalom doktornőhöz érkező levelek. Ez azt mutatja, hogy a sok élmény, új barátság nemcsak örömet, hanem gondokat, nyitott kérdéseket is hagyott maga után, amit jó, ha van kitől megkérdezni . . . .

ÉN NEM FUTOK UTÁNA: — *Igazad van. Ne is fuss! Azt írod: „Ebéd közben kitartóan bámul." Ez jó jel, hiszen az ember azt bámulja meg hosszasan, ami vagy aki tetszik neki. És inkább fusson ő!*

DIÁKSZERELEM: — *Első kérdésedre a válaszom: kérdezd meg tőle levélben, mi az oka annak, hogy mostanában nem ír olyan rendszeresen, mint korábban. Ezt megteheted, feljogosít rá eddigi gyakori levélváltásotok. Második kérdésedre már nem ilyen egyszerű a válasz. Hiába tanácsolnám, hogy ne pirulj el, mert a pirulás érzelmeidről árulkodik. Ezt nehéz, vagy nem is lehet akarattal befolyásolni. Majd ha kicsit gyakorlottabb leszel a fiúkkal való beszélgetésben, a velük szembeni viselkedésben, a zavarod oldódni fog, s a pirulás is ritkábban jelentkezik.*

PÁPASZEMES KÍGYÓ: — *Sem a kígyó, sem a pillangó nem szégyenli magát, neked sem kell. Szükséged van a szemüvegre, talán éppen azért, hogy egyszer majd ne kelljen hordanod. Tedd fel nyugodtan, az sem szebb, ha valaki hunyorogva nézi a táblát. Különben is nagyon mutatós, divatos szemüvegkereteket lehet már kapni.*

SZÉP ÁLMOKAT!: — *Ismered ezt a mondást: szép álmokat, rózsás csókokat? Azt írod, vágyódsz is olyan álmokra, amelyek hatására éjszaka magömlésed van, de szorongsz is tőlük. Röstelled, hogy bepiszkolódik a pizsamád. Nincs miért szégyenkezned. Ha édesanyád észreveszi a „nyomokat", biztosan szeretettel gondolja magában, hogy „nagyfiú" már az ő „kisfia"! A kamaszfiúk számára ezek az álmok és következményeik ugyanazt jelentik, mint a lányoknál a menstruáció: a felnőtté válás igen fontos állomását.*

ANNAMÁRIA: — *Megígérte, hogy nem felejt el, bármi is jöjjön közbe. Aztán elment, nem írt, majd a megbeszélt találkozóra sem jött el. S te úgy érzed, nem tudsz nélküle élni. Én pedig azt gondolom, hogy az a fiú megbízhatatlan, te pedig becsületes, szavadat tartó lány vagy. Egy ilyen fiúval való kapcsolat nem sok örömet ígérne. Többet szenvednél vele, mint nélküle fogsz, amíg elmúlik egy kis idő, és te megnyugszol. Hidd el, nem érdemli meg, hogy bánkódj miatta. Az élet szép, s „a vonuló felhők felett örökké kék az ég . . ."*

KAPUS: — *Öngól lenne, ha ti keresnétek meg a kapust és a csatárt!*

PIROS PÜNKÖSD: — *Érdekesnek találtam, hogy 13 éves létedre ismered ezt a ma már alig használt kifejezést. Valóban így hívták régebben a nők egymás közt a menstruációt. Vállald nyugodtan önmagad és mások előtt is nőiességednek ezt a valóságos jelét. Ne törődj azzal, ha értetlen kisfiúk cikiznek, mert ilyenkor nem tornázol.*

ÖREGLÁNY: — *Nem egészen értettem, hogy magadat tartod-e öreglánynak ahhoz, hogy kistestvéred szülessen vagy a mamádat, mert újból „kismama" lesz. Ez a tény mindkettőtök ifjúságának fényes bizonyítéka. Szívből kívánok neked sok örömet a nagy eseményhez, leendő nővérke!*

BUKSI: — *Egy városi lakás bizony nem mindig alkalmas kutyatartásra. Kisebb állatot kellene kérned a szüleidtől, papagájt, aranyhörcsögöt, vagy ékszerteknőst, s valamelyiket talán meg is kapnád. Hiszen úgyis az a lényeg, hogy legyen egy „pajtásod", amikor egyedül vagy otthon.*

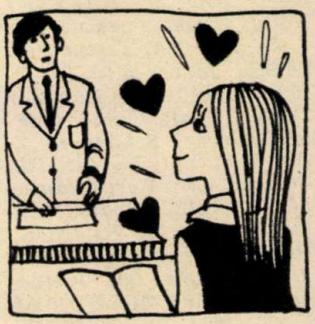

NORMÁLIS EZ A SZERELEM? — *Én azt hiszem, ez nagyon szép szerelem. Miért gondolod, hogy nem normális? Azért, mert egy tanárodba vagy szerelmes, aki most nősül? Azt hiszem, mindnyájunknak volt tanár „szerelme" diákkorában, anélkül, hogy hozzá akartunk volna menni feleségül. A tanár egy diáklány szemében nemcsak a szerelem választott „tárgya", hanem emberi ideál is, a tudás, a szép törekvések megvalósítója. S ha az a tanár lelkesedéssel tanítja a saját tantárgyát, akkor a diák érzelmeit átvetíti arra a tárgyra is, tehát szívesebben tanulja azt. Ez viszont egy egész életre szóló nyereség.*

F. ERIKA: — *Nem a jeligédet írom le, de remélem magadra ismersz a válaszból. A jeligéd — egy idegen szó — ugyanis nem tetszik nekem, mivel annyi szép magyar szó van. Miért ilyet választottál? Arról panaszkodsz, hogy szüleid nem engednek barátkozni két osztálytársaddal, mert szüleik nem olyan „nagy beosztásúak", mint a tieid. Te nem értesz velük egyet ebben, s ezt nagyzolásnak nevezed. Akkor vajon miért választottál jeligéül idegen szót? Hiszen ez is nagyzolás. Gondolkozz ezen az összefüggésen egy kicsit. Jó? És írj újra . . .*

K. K.: — *Ne haragudj, hogy nem levélben válaszolok. Ez a rovat éppen válaszokra való és azért jeligés, hogy inkognitóban bár, de őszintén írhassunk mindenről. Először is örülök, hogy jó humorérzéked van, a nevetés nagyon fontos és jó dolog az életben. Gondolom, viccnek szántad azt is, hogy Szegedet kis „sz"-szel írtad, hiszen biztos vagyok benne, hogy tudod: a városneveket nagybetűvel kell írni. Karinthy Frigyes írta, hogy humorban nem ismeri a tréfát . . . — én meg valahogy a helyesírással vagyok így. Komolyra fordítva a szót, abban teljesen igazad van, hogy jó volna valakihez tartozni, ha valaki várna rád valahol. Megértelek. Viszont azt írod, hogy annak a barna szemű fiúnak már a harmadik találkozáskor — úgy érezted — terhére vagy. Igen, az érzékeny ember megérzi az ilyesmit, biztosan igazad*

van. Nem hiszem azonban, hogy a sör vagy a barátja volt rá hatással, talán inkább az a baj, hogy te nem

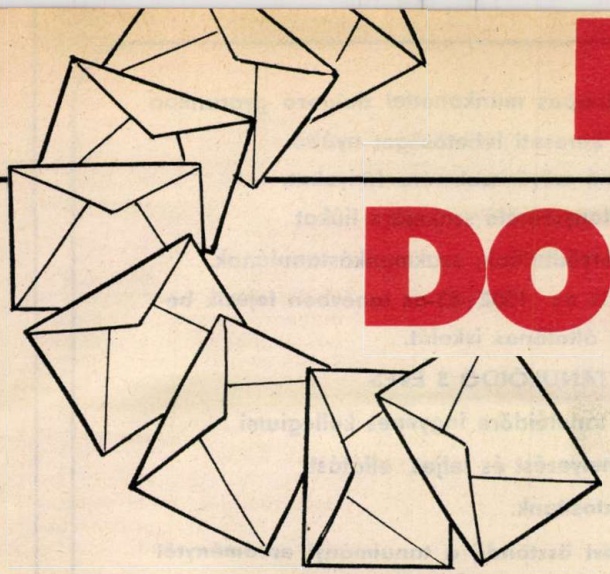

BIZALOM DOKTORNŐ

DR. LUX ELVIRA PSZICHOLÓGUS ROVATA

voltál rá olyan nagy hatással, mint ő rád. Hősiesen és humorral kell elviselned ezt. Biztosan lesz majd valaki, akinek te is tetszeni fogsz, csak türelemmel kell várnod erre a fiúra.

MIT TEGYEK?: — *Ez a Peti — mint írod —, komoly, helyes fiú. Egyáltalán nem baj, hogy nem „idétlenkedik" úgy, mint a többi osztálytársad. Talán éppen ezért is tetszett meg neked. De nem ritka az olyan*

tizennégy éves fiú, aki még nem tudja, hogyan kell viselkedni egy lánnyal, aki tetszik neki. Talán úgy gondolja, hogy még vár egy kicsit a választással, ami nem lehet könnyű, hiszen — mint írod — a fél osztály bele van esve. Figyeld nyugodtan továbbra is, hogy hányszor néz rád, de azt is, hogy hányszor néz másra. S ha terád sokkal többet néz, mint másra, akkor biztosan te tetszel neki.

EGY TANÁCSTALAN LÁNY: — *Attól, hogy a fiú, akit szeretsz cigány, még lehet nagyon szeretetre méltó, rendes. De hogy 15 éves létére már sokat iszik, ez már nagy baj. Ha tudnád, mennyi szomorú történetet, élettragédiát hallottam már, amit az ita-*

lozás okozott, fejvesztve rohannál ettől a fiútól, s elfelejtenéd az iránta érzett szerelmedet. Ne légy meggondolatlan! Az életben azt kell tennünk, amit a józan eszünk diktál. Addig szakíts, amíg nem késő. Aki alkoholos, az felelőtlen is, a szerelemben sem megbízható. Óvakodj tőle! Ha kicsit körülnézel magad körül, észreveszed, hogy sok fiú van rajta kívül.

K. KATI: — *Te sem írtál jeligét, mégis így, a lapon keresztül válaszolok, mert*

a gondod mások gondja is. Jól látod, hogy a barátnőd féltékenységből áskálódik ellened a fiúnál, akivel jársz. S bizony az ilyen nem barátnő. Azt írod, szeret téged az a fiú. Ha így van, mondd meg neki, hogy neked higgyen, s ne annak, aki a saját barátnőjét igyekszik befeketíteni. Aki ilyet tesz, az nagyon jellemtelen, s nem szabad hinni neki. S vajon miért teszi? Talán neki is tetszik az a fiú? Vagy csak irigyli, hogy hozzád tartozik valaki? Beszélgess erről vele, hátha megváltozik, ha feltárjátok a viselkedésének az okát.

EDINA: — *Két kérdésre kérsz választ. Az egyik iskolai sérelem: olyat mondtak a tanáraid, hogy téeszbe kellene menned kapálni és nem gimnáziumba. Közepes tanuló vagy, felvettek*

gimnáziumba és külön tanár tanít oroszra, matekra. Úgy érzed, hogy az orosz tanárnő gyűlöl téged. Tanáraid pedig úgy vélik, hogy nem bírod majd a gimnáziumot. Bár én csak leveled alapján mondhatok véleményt, de én is úgy vélem. Talán figyelmetlen vagy, s azért van tele a leveled helyesírási hibával? Magad is érzed, hogy ez nincs rendben, mert kéred, hogy ne haragudjak a hibákért. Nem haragszom, a tanáraid sem haragszanak, csak nem tudnak jobb jegyet adni a teljesítményedre. Nem szégyen a fizikai munka, az tanuljon tovább, aki tud és szeret is tanulni. Másik témád: már két hete szeretsz egy fiút, s írni szeretnél neki. Azt tanácsolom, hogy kérjed meg a barátnődet a levélírásra, mert ha te írod meg — tele helyesírási hibával —, attól tartok, hogy nem fog beléd szeretni.

EGY HETEDIKES LÁNY: — *A problémád sok fiatalt érint. Édesanyád olyan valakivel él együtt, akit te nem szeretsz, s akinek a jelenlétét nehezen tudod elviselni. Ő az, aki anyukáddal való őszinte, bizalmas kapcsolatodat megszakította, s úgy érzed, együtt nevetnek ki téged. Ez bizony fájdalmas dolog. Próbálj olyan barátnőt keresni, aki édesanyád korábbi barátságát pótolni tudja. Egyelőre nagy lelkierőre van szükséged, remélem idővel anyukád visszatér majd hozzád érzelmileg, addig ki kell tartanod. A tanulmányi eredményedet le ne rontsd azért, hogy bosszút állj, magadnak ártanál vele. Eddigi szép eredményed (4,8) meglátszik a leveled tartalmán, stílusán. Aki ilyen levelet tud írni, az nem lehet szétszórt, nemtörődöm. Igenis türtőztetned kell magad, illetve más dolgokra kell terelned a figyelmedet, mint anyukád élettársa. Gondolkozz el azon, hogy a Jancsi iránt érzett ellenszenvednek a gyökere nem féltékenység-e?*

FIATALOK FIGYELEM!

Általános iskolai végzettséggel rendelkező **lányokat** felveszünk az 1983/84-es tanévre fonó és szövő, **fiúkat** textil és ruházati ipari gépszerelő, géplakatos és villanyszerelő szakmunkástanulóknak.

Felső korhatár: 15 év.

Tanulóidő: 3 év.

Társadalmi ösztöndíj: 500 Ft.

Tanulmányi ösztöndíj: eredménytől függően havi 350-től 550 Ft-ig.

Ösztöndíj-kiegészítés: 190 Ft.

Teljes ellátás és elhelyezés kollégiumban havi 210 Ft-ért, tankönyv és munkaruha díjmentesen.

Szakmunkásvizsga után a havi kereseti lehetőség 4000-től 4500 Ft-ig.

Jelentkezni lehet szombat kivételével bármely munkanapon 7 órától 4 óráig személyesen.

Levélre részletes tájékoztatást küldünk.

A gyár címe:

PNYV. MAGYAR PAMUTIPAR
személyzeti és oktatási osztály
Budapest, Lahner Gy. u. 30. 1046
Telefon: 693-111/115-ös mellék
vagy 693-847

Otnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó fonó-szövő szakmára lányokat, villanyszerelő szakmára fiúkat szerződtetünk, szakmunkástanulónak, akik az 1982–83-as tanévben fejezik be az általános iskolát.

A TANULÓIDŐ 3 ÉVES

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és teljes ellátást biztosítunk.

Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900–1120 Ft között van.

Az utolsó évben már teljesítménybérben kerülnek elszámolásra.

Felszabadulás után ifjúmunkásaink – a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levél útján „Szakmunkás Tanuló" hivatkozással történik.

PAMUTTEXTILMŰVEK BUDAI GYÁRA

Személyzeti osztály
Budapest XI. ker.,
Hauszmann A. u. 20.
Levélcím:
1502 Budapest, Pf. 43.

PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK FIGYELEM!

kőműves, ács-állványozó, bádogos-tetőfedő, villanyszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, vízvezeték- és készülékszerelő, központifűtés-, csőhálózatszerelő, épületasztalos, fapadló-, műanyag burkoló, hidegburkoló, szobafestő-mázoló, szakmunkástanulónak jelentkezhetnek azok a fiatalok, akik a 15—17-ik életévüket 1983-ban betöltik és a 8. általánost elvégezték, illetve akik jelenleg a 8. osztály tanulói.

Vidékieknek a tanulmányi időre TÉRÍTÉSMENTESEN TANULÓOTTHONT, KOLLÉGIUMOT, napi 3 Ft ellenében teljes ellátást, tanulmányaikhoz szakképzett nevelőtanári felügyeletet és segítséget biztosítunk.

Továbbá rendszeresen kedvezményes hazautazást, munkaruhát, ösztöndíjat, egyes szakmákban ösztöndíj-kiegészítést, valamint *KŐMŰVES, ÁCS-ÁLLVÁNYOZÓ IPARI TANULÓKNAK* 500 Ft, a többi szakmákban 250 Ft társadalmi ösztöndíjat biztosítunk, amit szerződésben rögzítünk.

Különböző sportolási és kulturális lehetőséggel várjuk a jelentkező fiatalokat.

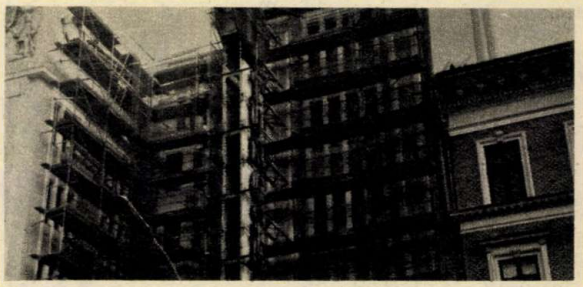

Személyes és levélbeli érdeklődésre részletesen válaszolunk.

FŐVÁROSI 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT BUDAPEST

Pontos címünk:
FŐV. 3. SZ. ÉPÍTŐIPARI VÁLLALAT
szakoktatási csoport.
Budapest XIII., Lehel út 10/a.
Telefon: 494-300/121 mellék.

KÖTELEZŐ ÉS AJÁNLOTT OLVASMÁNYOK

.... pld. Roman Belouszov: IRODALMI HŐSÖK — 29,— Ft
.... pld. Csokonai Vitéz Mihály: BESZÉDEI 1795—1804 — — — — — — — — 12,— Ft

(Gondolkodó magyarok sorozat)

.... pld. Horváth Dénes: SZÍN ÉS FORMA — — — 45,— Ft
.... pld. Simon István: A MAGYAR IRODALOM — 46,— Ft
.... pld. V. B. Sklovszkij: TOLSZTOJ — — — — 68,— Ft
.... pld. ZÁSZLÓBONTÓK — — — — — — — — 52,— Ft

(A magyar forradalmi ifjúsági mozgalom 1917—1919)

.... pld. Antalffy Gyula: ÉDES HAZÁNK — — — 35,— Ft
.... pld. Fekete Sándor: ÍGY ÉLT A SZABADSÁGHARC KÖLTŐJE — — — 21,— Ft
.... pld. Koroknay István: MI ÉS AZ ÁLLATOK — 37,— Ft
.... pld. D. Major Klára: LÁNGOLÓ VILÁG — — 33,— Ft

(Képes történelem sorozat)

.... pld. Makoldi Miháyné: SZÜLŐFÖLDÜNK BUDAPEST — — — — — — — — — 23,50 Ft
.... pld. Marék Veronika: JÓ JÁTÉK A PAPÍR, A FILC — — — — — — — — — — 27,— Ft
.... pld. Pető Gábor Pál—Szabadváry Ferenc: A KÉMIA NAGY PILLANATAI — — — 33,— Ft

(Természetbarátok könyvespolca sorozat)

.... pld. Ruffy Péter: HAZÁNK SZÍVE BUDAPEST 35,— Ft
.... pld. R. Szabó Jenő: POLGÁRHÁBORÚ ÉSZAK-AMERIKÁBAN — — — — — — 33,— Ft

(Képes történelem sorozat)

.... pld. Tüskés Tibor: MAGYARORSZÁG — — — 36,— Ft

(Képes földrajz sorozat)

.... pld. Vécsey Zoltán: DÉL-AMERIKA — — — 36,— Ft

(Képes földrajz sorozat)

.... pld. Varga Katalin: GÖGÖS GÚNÁR GEDEON 30,— Ft
.... pld. Fekete István: TÉLI BEREK — — — — 24,— Ft
.... pld. Fekete István: TÜSKEVÁR — — — — — 27,— Ft
.... pld. Gárdonyi Géza: A LÁTHATATLAN EMBER 34,— Ft
.... pld. Jókai Mór: A KŐSZÍVŰ EMBER FIAI — 39,— Ft
.... pld. Komjáthy István: MONDÁK KÖNYVE — 47,— Ft
.... pld. Mikszáth Kálmán: A BESZÉLŐ KÖNTÖS — A GAVALLÉROK — — — — — — — 10,— Ft
.... pld. Móricz Zsigmond: LÉGY JÓ MINDHALÁLIG 27,— Ft

A felsorolt kötetek egyenként is megrendelhetők a kitöltött, kivágott és címünkre borítékban beküldött hirdetés alapján. Postán utánvéttel szállítunk, 400 Ft felett 4 havi, 600 Ft felett 6 havi részletfizetési kedvezményt adunk, a 3%-os kezelési és portóköltséget felszámítjuk.

Tekintettel a korlátozott példányszámokra, a megrendeléseket beérkezési sorrendben teljesítjük.

Címünk: ÁLLAMI KÖNYVTERJESZTŐ VÁLLALAT
RÉSZLETKÖNYVSZOLGÁLAT
Budapest. Pf. 502. 1397

A megrendelő neve: .....

Pontos címe (irányítószámmal): .....

Részletfizetésnél: .....

Anyja neve: .....

Születési helye, ideje: .....

Személyi ig. száma: .....

Kedves gyerekek és felnőttek!
Aki 10 darab SZERENCS cukorka tasak elejét levágja, borítékban elküldi a SZERENCSI ÉDESIPARI VÁLLALAT címére, az nyerhet.
SZERENCSI ÉDESIPARI VÁLLALAT,
SZERENCS PF: 54 (3901)
A borítékra írják rá:
„PÁLYÁZAT"
10 darab,
NAGY ÉDESSÉG CSOMAGOT SOK-SOK ÖNTAPADÓS CIMKÉVEL SORSOLUNK KI:

Beküldési határidő: november 10.
A nyertesek postán kapják meg az édesség csomagot.
A sorsolás 1982. december 4-én lesz a miskolci úttörőházban, télapó ünnepséggel egybekötve, vidám vetélkedővel és nyereményekkel.
A szerencsekerékből a télapó húzza ki a nyertesek nevét.

SZERENCSI ÉDESIPARI VÁLLALAT

JÖN! JÖN! JÖN! JÖN!

VOLT EGYSZER EGY

FOCI-FIESTA

KÖVETKEZŐ SZÁMUNKBAN KEZDŐDIK NOVOTNY ZOLTÁN SOROZATA A LABDARÚGÓ VB KULISSZATITKAIRÓL

Rohanj velem

MOTTÓ:

Ajánlom a filmet azoknak a gyerekeknek, akik kinőttek a gügyögő-pöntyögő gyermekmesékből és úgy érzik, legfőbb ideje rányitni a szemüket a titkokkal és a felfedezésekkel teli, nagybetűs Életre.
És ajánlom azoknak a felnőtteknek, akik nem tekintik a félszegen vigyorgó, titkon szeretetre és bizalomra áhítozó, hányaveti, nyegle kamaszokat valamiféle sajnálatos, ám elkerülhetetlen istencsapásának.

Markos Miklós

Rohanj velem

Színes magyar film
Saját, azonos című regényéből írta Asperján György
Operatőr: Illés György Zene: Madarász Iván
Főszereplők: Jámbor Árpád, Koncz Gábor, Töreky Zsuzsa

Rendezte: MARKOS MIKLÓS

Készült a MAFILM Hunnia Filmstúdióban

MOKÉP

Bemutató: szeptember 2-án

TÖPRENGŐ

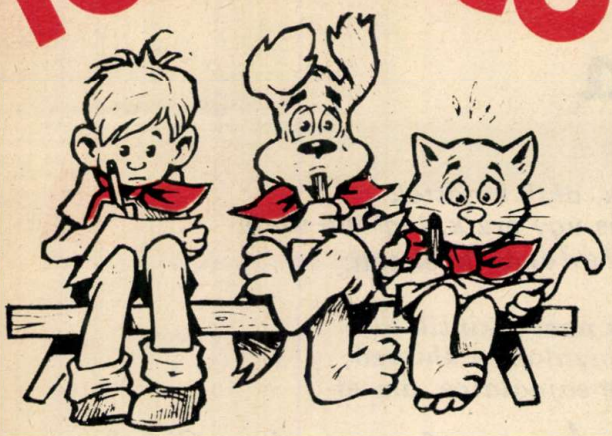

SZEPTEMBERHEZ FŰZŐDIK

Szokásunkhoz híven a hónap első számának rejtvényrovatában néhány jeles évforduló szerepel.

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be! Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, már részt vehetsz a heti jutalomsorsoláson. Beküldési határidő: szeptember 13. (Cím: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397.) A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

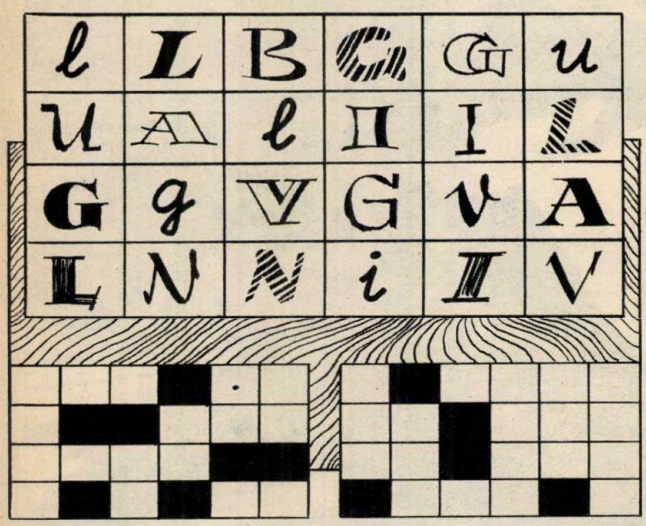

A KÍSÉRLETEZŐ. 1737. szeptember 9-én született az az olasz orvos, aki az úgynevezett békacomb kísérletekről lett híres. Látta ugyanis, hogy a fémkampóval érintkező békacomb elektromos kisülések közelében vagy zivatar keletkezésekor megrándul. Az orvos elő- és utónevét a két rács segítségével – megfelelő logikával – e betűtengerben megtalálhatod.

BETŰREJTVÉNYEK. E nevek viselői szeptemberben ünneplik névnapjukat.

MEGFEJTÉSEK

16. szám: A HADAK ÉLÉN: Hannibál – AZ ÍRÓ: Gárdonyi Géza – VELENCE: Doge palota. – KI Ő: a rókamié. – A FESTŐ: Csontváry Kosztka Tivadar. – A SZOBOR: Szántó Kovács János. – SZÍNÉSZEK: Jászai, Déryné. – NEM AZ VAGYOK: Jókai.

17. szám: A TUDÓS: Nikolausz Kopernikusz. – AZ ELSŐ: 1890. – A GYERMEKEK ORVOSA: Bókay János. – ŐSBEMUTATÓ: A fából faragott királyfi. – A FESTŐ: Brocky Károly. – MEGNYÍLT: az állatkert.

HÍRES KIRÁLYOK

Hatszáz évvel ezelőtt, 1382. szeptember 11-én halt meg I. Lajos magyar király, akit az utókor a „Nagy" jelzővel tüntetett ki. Rajta kívül még több magyar király nevéhez fűzünk valamilyen jelzőt. Vajon jól ismered-e őket. A két válasz közül a jót húzd alá.

1. I. Istvánt halála után az egyház szentté avatta, mert a magyar népet keresztény hitre térítette. Melyik évben halt meg?
a) 1038-ban **b) 1041-ben**

2. I. László is a „Szent" jelzőt viseli, mert hősiesen harcolt az országba betörő pogányok ellen. Kik voltak ezek a pogányok?
a) törökök **b) kunok**

3. Kálmán király szüntette meg hazánkban elsőként a boszorkányégetést, mondván: „boszorkányok pedig nincsenek". Milyen jelző került az ő neve mellé?
a) Bölcs **b) Könyves**

4. Négy Béla nevű királya volt a magyar történelemnek. Közülük egyiket a „második honalapítónak" tartjuk, mert a tatárpusztítás után újraépítette az országot. Melyik Béla?
a) IV. Béla **b) II. Béla**

5. Mátyás király az igazságos jelzőt viseli. Vajon megérte-e Amerika felfedezését?
a) igen **b) nem**

6. Melyik király viselte a „Dobzse" melléknevet?
a) V. László **b) II. Ulászló**

7. Miért nevezik II. Józsefet „kalapos király"-nak?
a) Nem koronáztatta meg magát.
b) Csak kalapban festette le magát.

A FELTALÁLÓ. 1844. szeptember 14-én született Puskás Tivadar, a telefonközpont és a telefonhírmondó feltalálója. Hogyan nevezte ő a telefonhírmondót? Megtudhatod, ha minden ötödik betűt egybeolvasol.

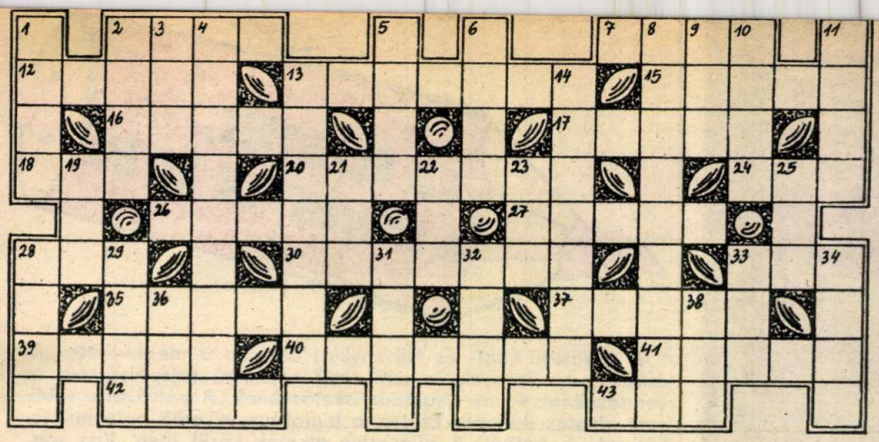

ÁLLAMFÉRFI. 1802. szeptember 19-én született a nagy magyar államférfi: Kossuth Lajos. A függőleges 4. és 8. sorokban két olyan szó található, amelyeket ő nagyon gyakran használt.

VÍZSZINTES: 1. A teljes magyar ABC hetedik mássalhangzója. 2. Nyolc óra után érkezett az iskolába. 7. Nézeteltérés, ismert idegen szóval (zárt betű: A). 11. A teljes magyar ABC tizenkettedik mássalhangzója. 12. Fizetési eszköz, névelővel. 13. A vendég teszi, mielőtt belépne egy idegen lakásba. 15. Nyúlfajta (zárt betű: G). 16. A leggyakoribb magyar nevek egyike. 17. Csodás történetet mond el. 18. Évszak. 20. Régmúlt idők fegyvere. 24. Lánynév. 26. Ismert név, kiejtve. (egyik zárt betű: B.). 27. A nagy tenger kikötésre alkalmas részei (egyik zárt betű: L.). 28. Rövidített hónapnév. 35. A véredény sérülése. 37. Ritka női név, becézve. 39. Adjál, népies kiejtéssel (zárt betű: G). Leszakította az egyik legszebb tavaszi virágot (első zárt betű: R). 41. Ritka lánynév. 42. Tehát, ismert latin szóval. 43. U. N. E.

FÜGGŐLEGES: 1. Nagy növény alsó része. 2. Befejezte a munkát 3. Néz betűi keverve 4. Kossuth gyakori szava (a népre vonatkoztató). 5. Nem veszít, visszafelé. 6. Petőfi is használta ezt a cselekvést jelentő szót a „Befordultam a konyhára" című versében (egyik zárt betű: É). 8. Kossuth másik gyakori szava (az országra vonatkoztató). 9. Fejetlen, lábatlan kérész! 10. Átjátszó tévétorony. 11. Ázsiai ország. 13. Sri Lanka fővárosa. 14. Autómárka. 19. A Balatont a Dunával összekötő csatorna. 21. Letörött a fának az ... 22. Dal betűi keverve. 23. A csöndben van! 25. Bűnösséget kimutató irat. 28. Testrész (egyik zárt betű: Y). 29. Minden filmen szerepel ez a szó. 31. A Lett SZ. SZ. K. fővárosa. 32. Európai folyam. 33. Azonos magánhangzók. 34. Sporteszköz névelővel (egyik zárt betű: R). 36. R. Y. R. 38. Len betűi keverve.

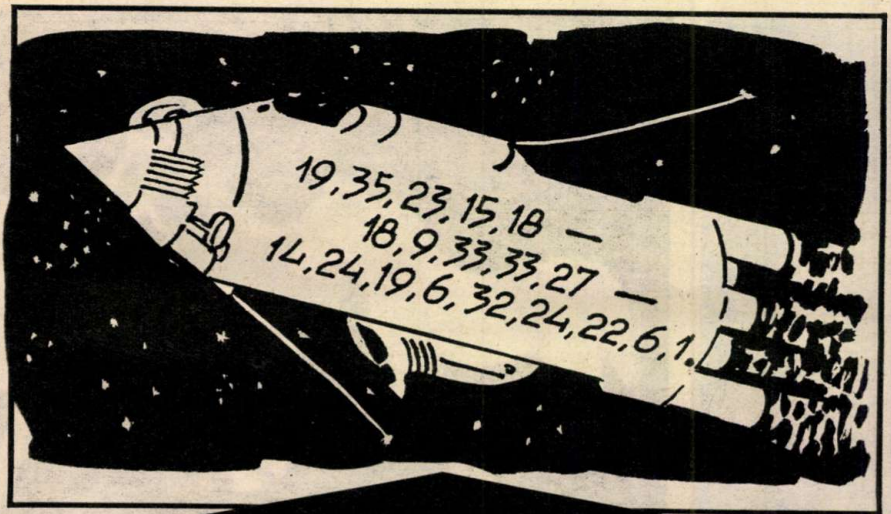

AZ ELSŐ. 1959. szeptember 12-én útjára bocsátották a Szovjetunióban azt az első égi járművet, amely emberkéz alkotta műszeres testet egy másik égitestre juttatott. Mi a neve? (A számok a teljes magyar ABC egy-egy betűjét helyettesítik.)

NYERTESEK

A rejtvények megfejtéséért jutalmat kapnak:

15. szám: Horváth Krisztina, Bp. XIV.; Nemes Beatrix, Bp. XIII.; Ódor Éva, Bp. XIV.; Peringer Antal, Bp. XIV.; Tóth Balázs, Bp. XVI.; Apró István, Eger; Dobó Edit és Gábor, Gyomaendrőd; Együd László, Átány; Fehér Sarolta, Miskolc; Kiss Csilla, Sümeg; Kósa Kálmán, Nyírparasznya; Liber Zsolt, Karmacs; Magyar Rita, Szécsényfelfalu; Orosz Csaba, Mezőnyárád; Pogány Beáta, Kazincbarcika-Berente; Poór Virág, Mosonmagyaróvár; Rabb Anita, Baja; Szabó Melinda, Békéscsaba; Szente József, Szendehely.

16. szám: Klima András, Bp. VI.; Szűcs Róbert, Bp. XV.; Forrai Krisztián, Hódmezővásárhely; Forrai Béla, Hódmezővásárhely; Gondár Erika, Máriakálnok; Gonda Frigyes, Letenye; Káldi Zsuzsa, Börcs; Karagics András, Nyergesújfalu; Kiss Ervin, Jászladány; Kollár Marianna, Vácduka; Kovács Attila, Pécs; Machó Piroska, Csárdaszállás; Makra Erika, Ásotthalom; Rencz Rita, Sarkad; Pusztai Attila, Nagyecsed; Szakálos Barna, Ócsanálos; Székfi Borbála, Újkígyós; Tószegi Zita, Szeged; Vida György, Nagykanizsa; Vörös Attila, Nemesvid.

SAKK

A követelmény: matt két (2) lépésben. Megfejtésül csak a kulcslépést kell megírnotok, azaz világosnak azon lépését, amely után bármit is lép sötét, nem tudja megakadályozni, hogy világos őt a második lépésben megmattolja.

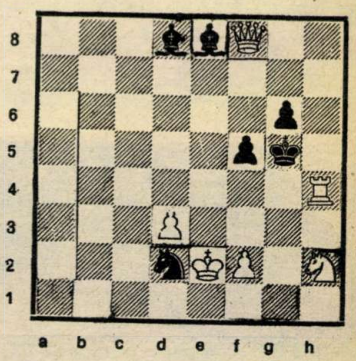

Az április 1-i számban közölt két feladvány megoldásai: a kétlépésesé 1. Vf4—g4!, a négylépésesé 1. Fa6! Ka8. 2. Fc8 Kb8 3. Fb7, majd 4. Hc6 matt. — A kitűzött díjak nyertesei: Beliczky Attila (Celldömölk), Császár Enikő (Alattyán) és ifj. Smid István (Borsodnádasd).

Közöljük a sakkfeladványok fejtése iránt érdeklődő gyerekekkel, hogy a szokásos havi nyereményeken felül a szorgalmas fejtők külön díjazásban is részesülhetnek. Azok számára, akik a közlésre kerülő feladványok legalább felét helyesen megfejtik, a Budapesti Sakkszövetség díjul sakkkönyveket ajánlott fel. Ezeket 1983. júniusában sorsoljuk ki.

Földeák Árpád

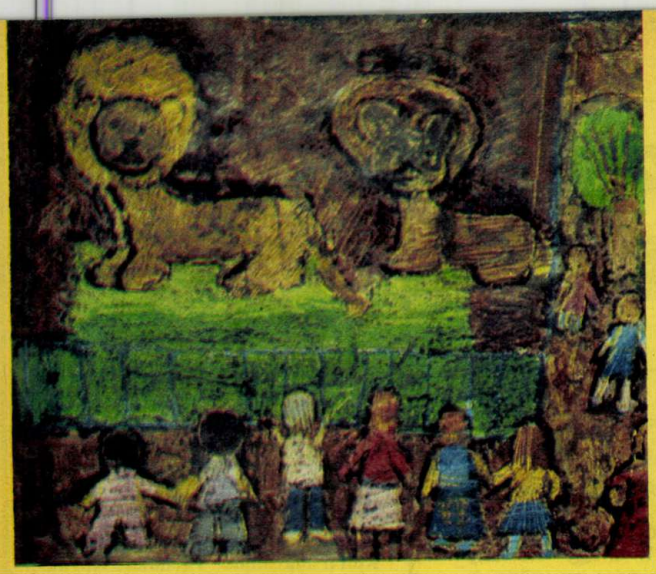

AZ ÁLLATOK, A NÖVÉNYEK ÉS MI

A Fővárosi Állat- és Növénykert az idén is meghirdette „Az állatok, a növények és mi" című népszerű rajzpályázatát az óvodásoknak és az általános iskolásoknak. A pályázatra többezer alkotás érkezett. Ezúttal a legjobban sikerült pályaművekből adunk ízelítőt. A díjnyertes alkotók közül öten, Kiss Marianne, Bp., Fegyvernek u. 1. – 1116; Kiss László, Bp., Csabagyöngye u. 48. – 1171; Kazár Emese, Bp., Soroksári út 38. – 1095; Békássy Anikó, Budapest, Datolya u. 18. – 1163; Bálint Katalin, Bp., Eötvös u. 12. – 1191 – a Pajtás egyéves előfizetését nyerték.

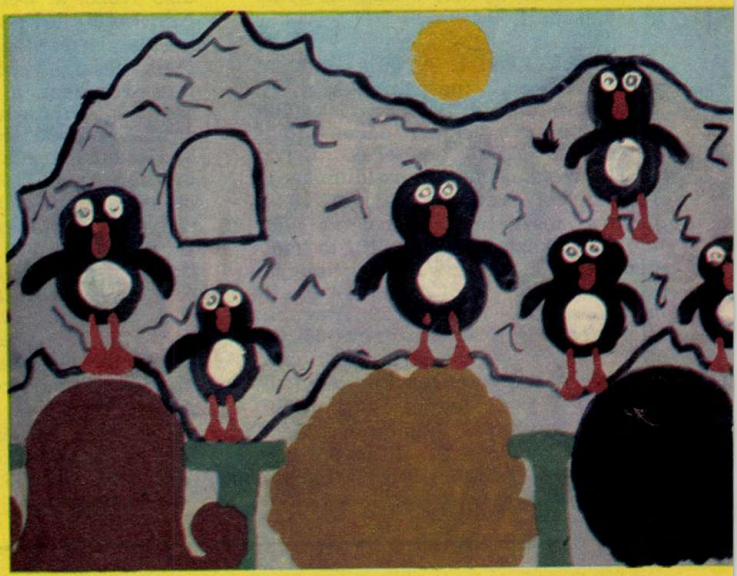

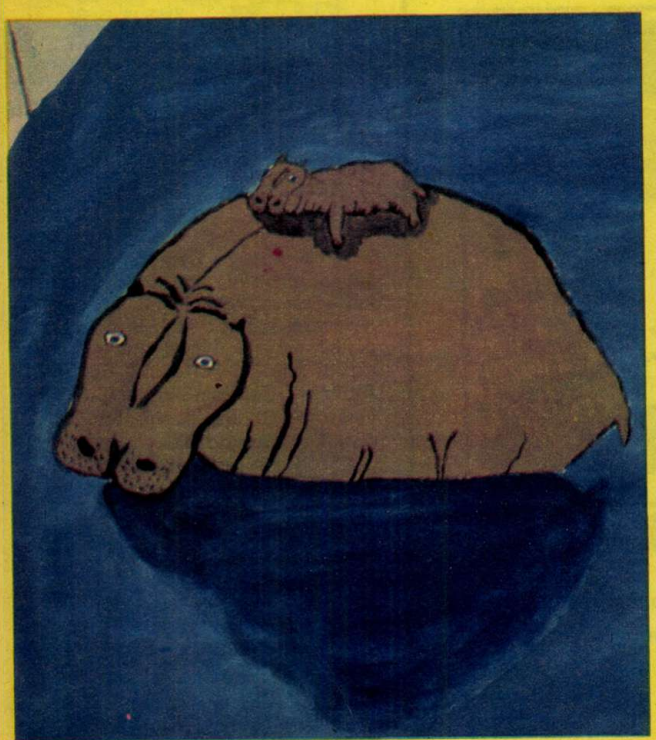

A közölt rajzokat a beérkezett pályaművekből válogattuk.

MIT üzen a Pajtás?

TEREPASZTAL összeállításához kapott kedvet Kertész Csaba (Padragkút, Kossuth u. 270. — 8451). A szabad szombattal alaposan megnövekedett a szabad idő, így most már egyre több lehetőség jut a fokozott türelmet és időt igénylő játékokra és azok elkészítésére is. Akinek van kedve a „bütyköléshez", az biztosan nem unatkozza végig a hétvégéket. Csaba! A Hobby boltban (Budapest V., Deák tér 6.) bő választékban lehet kapni a villanyvasúthoz kocsikat és egész garnitúrákat is. Postázást azonban sajnos nem vállalnak, ezért csak személyesen tudod kiválasztani és megvásárolni a szükséges elemeket. A Diafilm mintabolt címe: Budapest, Tanács krt. 2. Okosan tetted, hogy nem dobtad félre a diavetítőt a „mesekorszak" után — mint mások —, hiszen érdekes ismeretterjesztő filmet nézhetsz így meg otthon, amikor éppen kedved van hozzá.

KIVÁGHATÓ MELLÉKLETET hiányol lapunkból Péti Mária (Veszprém, Cholnoky J. u. 18. — 8200), főleg kisebbek számára. Igazán kedves tőled, hogy tollat fogtál a kisebbek érdekében, annál is inkább, mert az úttörőéletnek is fontos része a kisdobosok segítése. Írjál arról is, milyen közös programot szerveztek az alsósokkal! Ami pedig a mellékletet illeti, örülünk, hogy ők is szívesen forgatják lapunkat, de mivel a Kisdobos és a Dörmögő Dömötör egyébként is ad kivágható játékokat, mi nem szándékozunk ilyet közölni. A felsősök már nem igénylik ezt. Érdekes javaslat, hogy mutassunk be gesztenyéből és más erdei növényekből kialakított tárgyakat, formákat. Ha te is készítenél ilyet, küldd el hozzánk!

MESÉT KÜLDÖTT Szoboszlai Annamária (Ónod, Honvéd u. 2. — 3551). A mesék cselekményének a valóságtól is elrugaszkodo szabad szárnyalása gyakran serkenti a gazdag fantáziával bíró gyerekeket újabb mesék kitalálására. Ez történt veled is. Beküldött írásod elemei azonban nagyrészt ismertek már más mesékből, ez viszont érthető, mivel a különböző népek mesekincse is összefonódik. Sok mesehős másmás népek meséiben is előfordul. De így van ez a gyerekdalokkal is. Javaslatunk: próbálj meg inkább mai, modern meséket kitalálni!

KÖNYVAJÁNLATOT hiányol lapunkból Hargitai Lilla (Budapest, Mészöly u. 6. — 1117). Figyeld a lap Mozaik rovatát, rendszeresen közlünk benne könyvismertetést. De ha te olvasol valami érdekeset, írd meg részletesen, hogy miért tetszett ez a könyv, és igyekszünk közreadni soraidat. Ezt másoknak is üzenjük!

Tortadíszítő verseny? Remek ötlet! Rendezzétek meg a rajotokban! Ez úgy az igazi, ha ott, helyben meg is lehet kóstolni a „műveket". Ha sor kerül erre, a legszebb tortaalkotásokról készült jó minőségű, fekete-fehér fotókat lapunkban is bemutatjuk.

A HÓNAP NAPLÓJA pályázatunkon részt vetteknek, a rendszeres „naplóíróknak" üzenjük: a pályázat értékelésére és a díjak kisorsolására egyik szeptemberi számunkban még visszatérünk!

Bélyeggyűjtés és művelődés

címmel **PÁLYÁZATOT** hirdet a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége és a Magyar Népművelők Egyesülete, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa, a KISZ KB és a Magyar Úttörők Szövetsége.

A PÁLYÁZAT KIEMELT TÉMAKÖREI:

— a bélyeggyűjtő kör és szakkör, mint művelődő kis közösség a művelődési otthonokban, úttörő- és ifjúsági házakban;

— az úttörő mozgalmi munka és a bélyeggyűjtés kapcsolata;

— a KISZ mozgalmi munkája és a bélyeggyűjtés kapcsolata;

— a Hazafias Népfront mozgalmi munkája és a bélyeggyűjtés kapcsolata;

— a munkahelyi művelődés és a bélyeggyűjtés;

— a bélyeg, s a bélyeggyűjtés lehetőségeinek felhasználása az általános és középiskolai oktató-nevelő munkában.

Pályázni lehet a felsoroltakon túl minden olyan témakörrel, amely a bélyeggyűjtés ismeretterjesztési lehetőségeit, módszereit, a bélyeggyűjtő felnőtt körök és ifjúsági szakkörök közösségi, művelődési életét, kapcsolataik, együttműködésük formáit, módszereit dolgozza fel.

A pályázaton egyének és kollektívák, felnőttek és gyerekek vehetnek részt.

A legfeljebb 20 gépelt oldal terjedelmű pályamunkát jeligével ellátva a Magyar Bélyeggyűjtők Országos Szövetsége címére 2 példányban kérjük megküldeni (Budapest, Pf. 4. — 1397; VI., Vörösmarty u. 65.), melyhez mellékelni kell a pályázó nevét és lakcímét.

Beküldési határidő 1982. október 15.

Eredményhirdetés: 1982. december 15.

Díjazás: I. díj 10 000 Ft gyorscsere értékű bélyeg; II. díj 7000 Ft gyorscsere értékű bélyeg; III. díj 5000 Ft gyorscsere értékű bélyeg.

A kiemelt témaköröket jól feldolgozó pályaműveket a színvonaltól függően különdíjjal is jutalmazzák. A díjak a bíráló bizottság döntése szerint összevonhatók, illetve visszatarthatók. A legjobb pályamunkákat önálló kötetben is megjelentetik.

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő:
SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes:
FÜLEKI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat

Felelős kiadó:
DR. PETRUS GYÖRGY
igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók:
Bp 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal:
Budapest, Révay u. 16. 1965
Telefon: 116-660

A beküldött kéziratokat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivatalokná l, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj:
Egész évre 139,50 Ft
I. félévre 77,50 Ft
II. félévre 62 Ft

82.1215 Athenaeum Nyomda
Kozma utcai üzeme, Budapest
Rotációs mélynyomás

Felelős vezető:
SZLÁVIK ANDRÁS
vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

Olvasószerkesztő:
SZIGETI PIROSKA

Művészeti szerkesztő:
CZIFFERSZKY BÉLA
FORRAI JÁNOS

Mint minden évben, ezúttal is sok örömet (és a veszteseknek némi bánatot) hozott a győri XVIII. Nyári Úttörő-olimpia. A diadalok feletti boldogság csak tovább szépül az idővel, s a viadalban elszenvedett vereségek emléke gyorsan fakul...

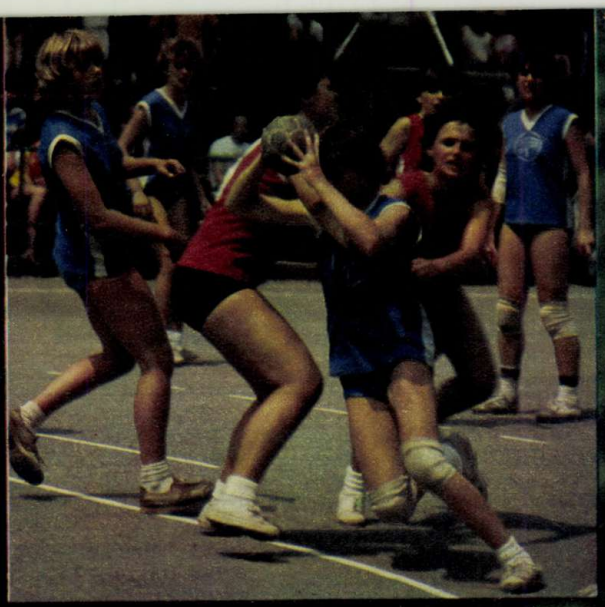

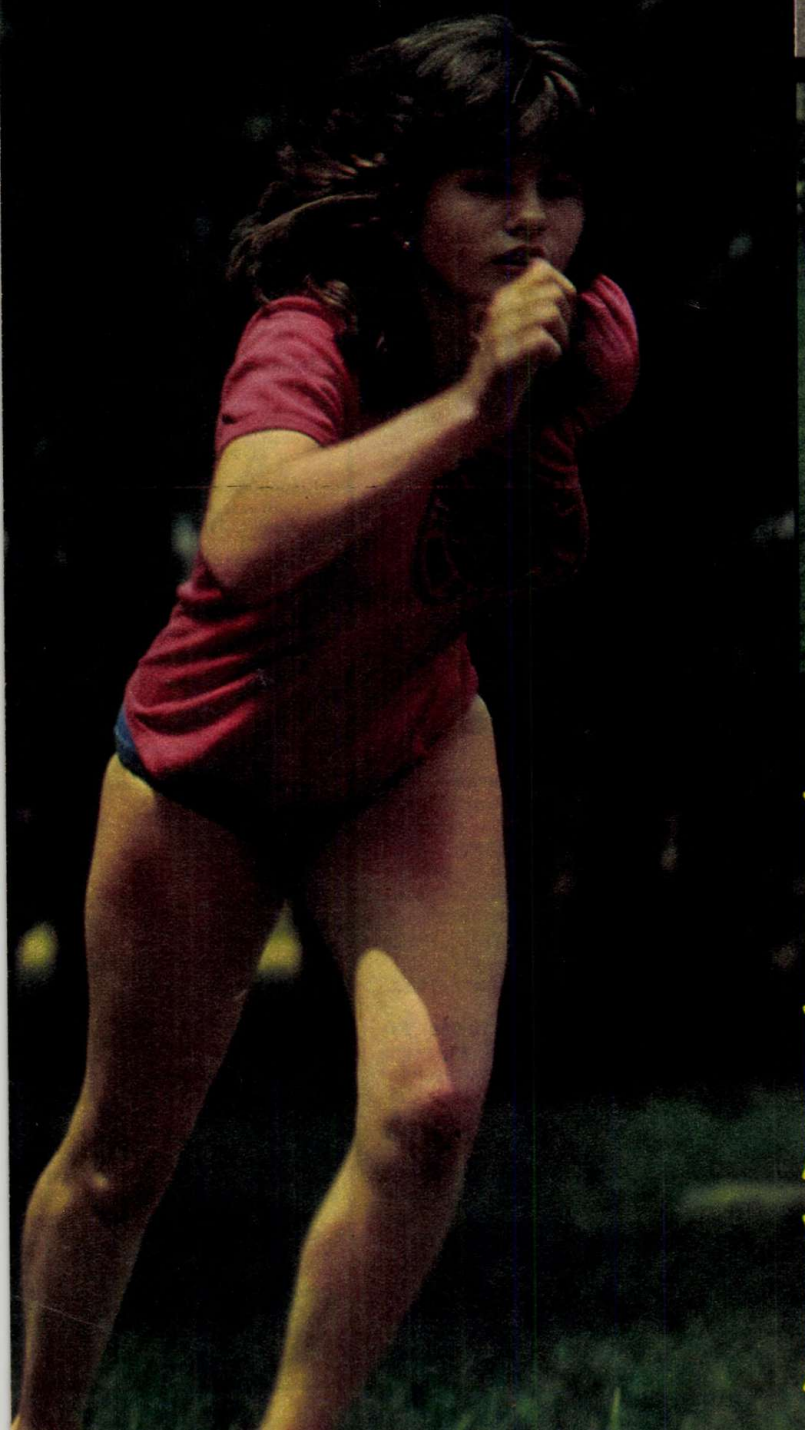

VIADAL ÉS DIADAL

82/22
XXXVII. ÉVF. 1982. SZEPTEMBER 9. ÁRA: 4 Ft

PAJTÁS

A KRISTÁLY–SPORT MAGAZIN NYERTESE A ZELTWEGI GRAND PRIX-N

RIPORTUNK A 10–11. OLDALON

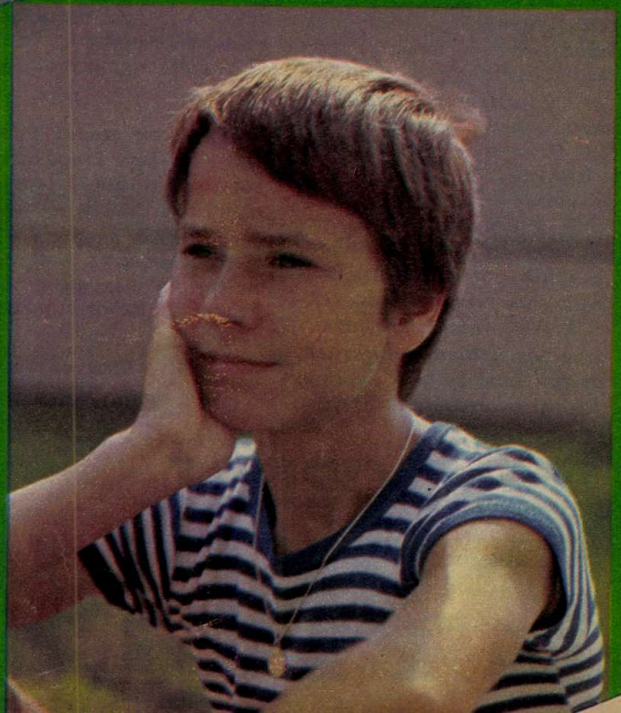

VÁNDORBOT

A PEPI-KERTI FÁK

Mesebeli hangulatot keltett bennem a gyönyörű szarvasi arborétum, épp azért úgy döntöttem, hogy a hangulat jegyében így kezdem: hol volt, hol nem volt, az ezerhétszázas évek végén élt egy szép szál testőr, akit úgy elbűvölt a bécsi schönbrunni császári kert, hogy elhatározta, hazája közepén, a szarvasi birtokon ő is létesít egy varázslatos szépségű ligetet, egy különleges fa-országot, ahol békében élhetnek egymás mellett a világ különböző tájairól ide telepített fák. A testőrt Bolza Józsefnek hívták, de családja csak Pepinek becézte. Az ő emlékére nevezte el a későbbi utód, Bolza Pál, az arborétumot Pepi-kertnek. A testőr által megkezdett munkát Pál folytatta, az ő fáradhatatlan alkotó kedve teremtette meg a mai arborétum alapját, ő ültette a százéves mammutfenyőt és sok más, ritkaságszámba menő fafélét. Életcéljának tekintette ezt a különös kertépítést. Olyan hozzáértéssel, olyan tökéletes szépérzékkel szervezte meg ezt a „nemzetközi" fajegyedekből létesített lombbirodalmat, hogy a szarvasi arborétum óhatatlanul kiemelkedett a magyar főúri kertek közül, s alkalmassá vált a halhatatlanságra. Arra, hogy a haza kertje legyen.

Az arborétum 1949-ben az Agrártudományi Egyetem Kertészeti Karához került, ekkor indult meg a terület felmérése, térképének elkészítése, a növényanyag számbavétele és a rendszeres növénycsere. 1920-ban kétszázhatvanhárom féle fa élt a kertben, 1955-ben az „ittlakók" száma hétszázharminc, jelenleg pedig már ezerhatszáz fajaj található az arborétumban. A fák országában nem úgy van, mint az embereknél, akik emeletes házakban kis helyen is elférnek. A fák nem tudnak lépcsőn járni, s terebélyüktől függően szükségük van nagy, vagy még nagyobb légtérre. A kert különleges lakói területet követeltek maguknak, s meg is kapták. 1955-ben tíz, 1961-ben pedig további hatvan katasztrális holddal gyarapodott a természet zöld birodalma. Az új területeken folyamatosan nyílnak a fabölcsődék, fa-óvodák, az öreg kertben pedig békésen élnek egymás fényében, árnyékában óriás lombú vöröstölgyek, kékes kolorádófenyők, ezüst hársak, malonyai tornyostuják, japánjuharok, virginiai borókák, kínai mandulák, kaukázusi bengék, amerikai vörös bodzák... Mintha valami különlegesen szép példát akarnának mutatni az embereknek: „Látjátok, mi nem bántjuk egymást, legyen bár egyikünk keletázsiai, másikunk kamcsatkai vagy dél-európai, legyünk bár ezerfélék, mégis mindnyájan fák vagyunk. Egyformán ringat bennünket a szél, egyformán mossa leveleinket az eső, egyformán cirógat a fény... gyökereink összeölelkeznek a föld alatt."

Így susogtak a pepi-kerti lombok, s mesébe illő volt az is, mintha a perzsiai varázsfa megkérdezte volna: „Miért nem tudja minden ember eltanulni tőlünk a békét?"

Valóban, miért is nem? Hiszen hasonlítunk hozzájuk, ha másban nem, hát abban, hogy legyünk bár sokfélék — mongolok, európaiak, négerek, eszkimók — mégis mindnyájan emberek vagyunk, barátai, testvérei egymásnak és a fáknak.

Gyerekek százai játszottak Pepi-kert fényes tisztásain, ártatlan, fogékony gyerekek. Nekik — nektek — remélem megvan a képességetek arra, hogy meghalljátok, mit susognak a szarvasi arborétumban a fák.

Magyar Katalin

Fotó: Gaál Zoltán

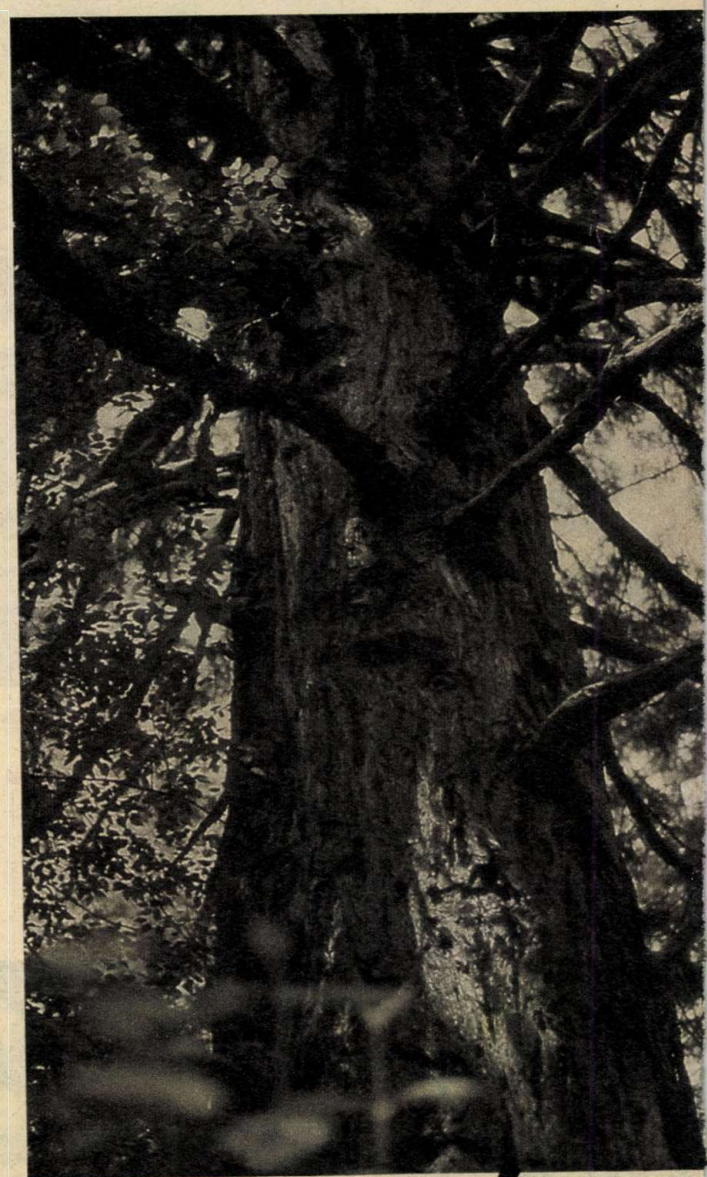

Elindulok hazát látni,
ide a vándorbotot!
Csodálatos tájak várnak,
ma itt vagyok, holnap ott.
Utak visznek, utak hoznak,
s hol az álmok találkoznak,
azon a hűs erdőszélen
leülök és elmesélem,
amit láttam.
Figyelsz rám?
Ez az erdő, ez a város,
ez a falu, ez a patak...
Ez a minden a – hazám!

KI VÉD

Három történetet őrzök jegyzetfüzetemben. Csak a helyszín más, a jelenség, amely előidézte, azonos.

Az első fájdalmas figyelmeztetés arra, hogy a legerősebb ember is elpusztulhat, ha magára hagyják. A másik kettő is a közömbösség, a megaláztatás vádirata. Arról szólnak, hogy az egymás közötti kapcsolatunkban valami még nincs rendben.

AZ ERŐS IS LEHET GYENGE

A tizenhárom éves fiú — akinek osztályfőnöke intőt adott — öngyilkos lett. Sehogy sem hagyott nyugodni a hír, hiszen egészséges gyerek csak azért, mert az ellenőrzőjébe bejegyzés kerül, nem dobja el magától az életét. Arra gondoltam, hogy osztályfőnöke ijesztgetett rá — esetleg szülei haragjától félt. De amikor elkezdtem kutatni az okokat, és találkoztam a tanárnővel, kiderült, hogy az esettől összetört, de nagyon kedves fiatalasszonyról van szó. Szereti a gyerekeket, nem tartozik azok közé a pedagógusok közé, akik még azt is bejegyzik, ha valaki mocorog a padban.

— *Pista figyelmeztetését nagyon meggondoltam. Verekedés miatt adtam az intőt, no meg azért, mert egy idő óta felkészületlenül érkezett az órákra* — mondta a tanárnő. — *Ráadásul ismertem a szüleit, tudtam, hogy emiatt nem verik meg, legfeljebb a lelkére beszélnek, többet segítenek neki.*

— Ha nem félt, akkor miért nem mutatta meg az ellenőrzőjét, hiszen az édesapja éppen otthon volt.

— *Talán hiúságból. Vagy talán nem akart nekik szomorúságot okozni azzal, hogy rontott az osztályzatain.*

Azt már Pista barátjától kérdeztem meg, hogy a fiú miért verekedett.

— *Pillanatok alatt felforrt az agyvize. És ilyenkor ütött.*

— Ok nélkül?

— *Azzal húzták, hogy idegbeteg. De állítólag akkor egy lány miatt csúfolták.*

— Amikor megkapta az intőt, félrehívott, panaszkodni akart neked, de te nem álltál vele szóba.

— *Dühös voltam rá, mert, akit megvert, közös barátunk volt.*

Az iskolából hazafelé menet Pista az őrsvezetőjét is megvárta, neki is mondani akart valamit, de az sem hallgatta meg.

A rendőrségi vizsgálat szerint a fiú nem akart meghalni, csupán szüleire, nevelőire, a barátaira szeretett volna ráijeszteni. A kötél azonban... Örök titok marad, hogy sorsa miként alakulhatott volna, ha azon a délutánon valaki mégis meghallgatja. Mert néha az erős ember is lehet gyenge, védelemre szoruló.

A VÁD MÉG NEM BIZONYÍTÉK

Amikor Csepelen Géza neve szóba került, beszélgető társaim rögtön hozzátették, hogy ez egy hazudozó ember, s hogy bizonyítsák a megalázó „becenév" jogosságát, elmesélték Rácz néni esetét.

Egy idős asszony ablakát betörték, s a tettesek, vagy a tettes a nagy hideg ellenére magára hagyta a mozgásképtelen nőt. Rácz néni, aki látni vélte az egyik elfutó személyt, leírást adott róla. Így jutott el a rendőrség a szomszéd utcában levő iskolába, ahol az adatok Gézára illettek.

— *Én nem is jártam arra mostanában. És egyébként is, amikor az ablakot betörték, moziban ültem* — magyarázta a fiú.

— Mit néztél meg?

— *A Kétéltű embert.*

— A jegyed megvan?

— *Nem szoktam félretenni.*

Géza szülei Rácz néni kárát megtérítették, de ideoda futkároztak, hogy gyermeküket tisztázzák, aki becsületszavát adta, hogy ártatlan.

Amikor a fiú kezdett megnyugodni, ő is megpróbált az iskola vezetőivel beszélni, de az igazgató azt mondta neki, hogy legalább őt ne próbálja átejteni.

— *Emlékezz csak rá, hogy volt már neked itt is egy ablaküggyed. Örülj, hogy nem meséltem el a rendőröknek.*

— *Amikor a focilabdával kitörtem a tanterem abla-*

MEG ENGEM ?

kát, rögtön jelentkeztem Laci bácsinál, az osztályfőnökömnél.

— Jelentkeztél, mert sokan láttak.

Tulajdonképpen minden Géza ellen szól. Engem mégis elgondolkoztat, hogy amíg az egyik ablakbetörést azonnal magára vállalta, a másikat ma is konokul tagadja.

— Gézát ti is meghallgathattátok volna — mondtam osztálytársainak.

— *Nem vagyunk kíváncsiak a hazudozásaira.*

EGY MAI NEMECSEK

Bármilyen hihetetlenül hangzik, Molnár Ferenc „Pál utcai fiúk" hősének esete napjainkban megismétlődött. De amíg Nemecsek történetét szorongó szívvel olvassuk, a Kalocsán élő „mai Nemecsekről" nevetve, majdnem gúnnyal meséltek.

A hatodik osztályos Imrét, miután éjfélkor sem tért haza, szülei a rendőrökkel kerestették. Tűvé tették érte az egész várost, s végül is az egyik kültelki, elhagyott épület padlásfeljárójánál bukkantak rá. Több mint huszonnégy órát töltött ott étlen-szomjan.

— *Mi az istent csinálsz te itt?* — kiáltott rá haragot színlelve az őrmester, pedig nagyon is örült, hogy épségben meglelte.

— *Őrt állok!*

— *És mit őrzöl?*

— *A várfokot, vagyis a padlásfeljárót! Azt mondták a srácok, hogy ne engedjek fel senkit.*

— *Azt mondták, azt mondták... — De ez a parancs csak addig szólt, amíg játszottatok, a többiek rendes időben hazamentek. De te?*

— *Vártam, hogy leváltsanak!*

— *A sötétben eszedbe juthatott volna, hogy ittfelejtettek.*

— *Nem hagyhattam el az őrhelyemet.*

A „hőssel" hamarosan szemtől szembe kerültem. Nyakigláb, vékonydongájú, majdnem hogy cingár legény volt. Idegesen izgett-mozgott, mintha már attól is rettegne, hogy beszélnie kell. Hamarosan el is sírta magát.

— *Hülyét csináltak belőlem. A padlásnak másik lejárata is volt.*

— Miért nem nézted meg, hogy fent vannak-e még?

— *Rácz, a parancsnok, nagyon erős.*

— Félsz tőle?

— *Nagyon.*

— És ezt miért nem mondod el a többieknek?

— *Mert ők is félnek...*

Gyermekkorunk nagy részét az iskolában töltjük. Nem mindegy, hogy szorongó szívvel, vagy örömmel lépjük át küszöbét.

Hogy ki védi meg a védelemre szorulót? A barátság ereje, amelyet a figyelmesség, a mások gondjával való törődés alakít, formál. S mert közösséghez tartozunk, életünk minden pillanatában felelősek vagyunk egymásért.

Faragó György
Grafika:
Izsák József

* MEGSZÁLLÓK ÉS MEGSZÁLLOTTAK
* TANKOK NYOMÁBAN KERESKEDŐK
* AZ ELLENÁLLÁS MAGVA

KAVICSOKÉRT

Libanonban — főleg 1970-től —, összesen négyszázezer palesztin telepedett le. 1975-től erősödött a kétoldali nyomás a palesztin mozgalom központjaira: Izrael heves bomba- és tüzérségi támadásokat intézett ellenük, ugyanakkor a libanoni jobboldal előbb csak nyilatkozataiban, majd tettekkel is a palesztinok ellen fordult. 1975. április 13-án következett be a „robbanás". Az ellentétek polgárháborúba torkolltak. Bejrút egyik keresztény külvárosában, Ajn Al-Rumanában templomot avattak. Részt vett az avatáson Pierre Gemayel, a libanoni jobboldal egyik vezetője is. Még tartott a szertartás, amikor egy rendszámtábla nélküli gépkocsi áttörte a kordont, és tüzet nyitott a bejáratra. Pierre Gemayel egyik testőre és három milicista a helyszínen meghalt. A zűrzavarban a gépkocsi elmenekült. Sohasem sikerült kideríteni, hogy kik voltak a géppuskázó fegyveresek. Amint ez már a világ történelmében sajnos, olyan sokszor előfordult.

Nem sokkal később egy autóbusz haladt át a külvároson. Palesztinokat szállított, a Tal Zaatar-i menekülttábor lakóit, akik egy ünnepségen vettek részt Bejrút egy másik kerületében. Volt köztük asszony, gyerek, idősebb férfi is. A falangista milícia megállította a buszt és valamenynyi utasát lemészárolta.

Arafat (a PFSZ vezetője) kijelentette: „Ami Ajn Al-Rumanában történt, az összeesküvés a libanoni—palesztin viszony megrontására." A bejrúti utcákon ekkor már véres harcok folytak. S innentől kezdve az események krónikája hadikrónikává alakult. Hiábavaló volt az Arab Liga főtitkára, Mahmud Riad közvetítésével április 16-án létrejött első tűzszünet. Mennyi tűzszünet következett ezután! Egy sem hozott megnyugvást.

Izrael pedig, a libanoni jobboldal „segítségére" sietve bevonult Libanonba. A CIA emberei rögvest helyzetelemzést készítettek. A jelentés egy része nyilvánosságra került a Washington Post című amerikai újságban. Izrael Libanonban tartós megszállásra rendezkedik be — írta a jelentés. Begin (izraeli miniszterelnök) kormánya, a katonai helyzet teremtette lehetőséggel élve, azt akarja elérni, hogy izraeli polgári személyek vegyék át a katonáktól a közigazgatás irányítását, és így Libanont bekapcsolják az izraeli gazdaság vérkeringésébe.

Az amerikai hírszerzés fejtegetéseit alátámasztották a tények. Egy héttel azután, hogy a tankok elérték Bejrútot, előretörtek a kereskedelem hadoszlopai. Mozgó bankok horgonyoztak le a megszállt városok legfontosabb üzletnegyedeiben. Libanoni fontra cserélték az izraeli sékelt, de fontot is váltottak sékelre. Ily módon a megszállt területek boltjaiban egyformán elfogadták a libanoni és az izraeli pénzt. A kamionok csapatai izraeli áruval hordták tele Tyr, Szidon még megmaradt boltjait.

Izrael gazdasági, kereskedelmi szakemberei villámgyorsan éltek azzal a lehetőséggel, amit a hadsereg pusztítása teremtett. Nem csupán repülőtere nem maradt Libanonnak, de Tyr kikötője is megsemmisült. Az izraeli flotta blokádja az egész libanoni partvidé-

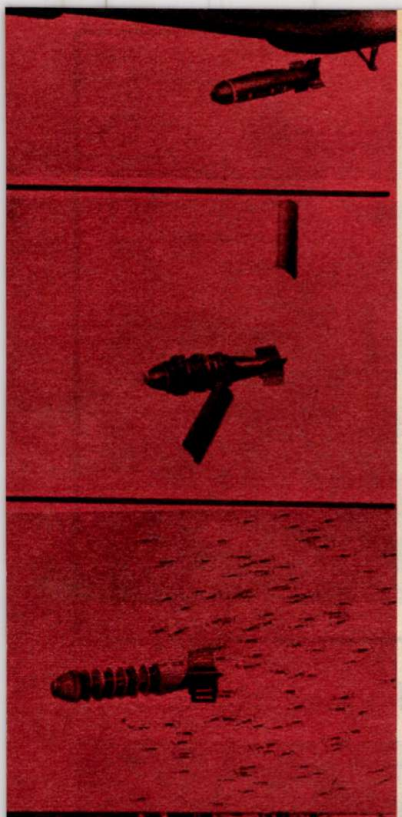

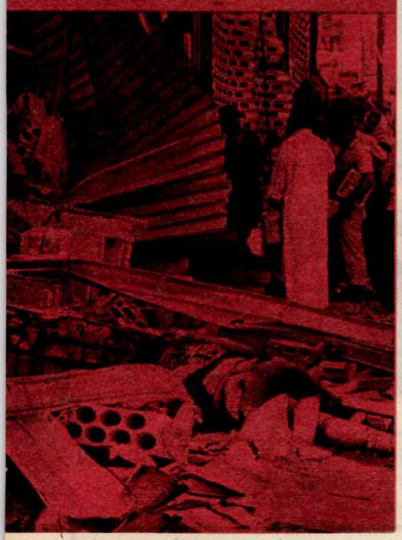

KÖNNYGÁZGRÁNÁT

ket megközelíthetetlenné tette. Így aztán a Dél-Libanonba indított hajórakományok Haifa kikötőjébe futottak be.

A gyors támadás sokkja után itt is, ott is működni kezdtek a palesztinok kis gerillacsoportjai. A lakosság ellenállása erősebbé vált. Azok a fiatalok — a tizennégytől huszonegy évesekig —, akik eszmélésük óta nem ismernek másfajta rendet, csupán a megszállását, alkotják az ellenállás magvát. És mögöttük már ott az „utánpótlás" is. Izraeli statisztikai adatok szerint a nyugati parton és a gázai övezetben ötszáztizenkilenc ezer tizennégy éven aluli gyerek él. Egy felmérés szerint a serdülőkorba éppen csak belépett gyerekek nyolcvanhét százaléka már egy vagy több alkalommal összecsapott a megszálló erőkkel. A gyerekek kétharmadának valamely rokona már megjárta a börtönt. S hogy teljes legyen a statisztika, a felmérésben érintett gyerekek negyven százalékának valamely családtagja megsebesült a tüntetések során az izraeli fegyverektől. A legfiatalabb közülük a hétéves gázai Szuhej Gabán, a legidősebb a jeruzsálemi, huszonegy esztendős Jihad Bader volt. Ugyanebben az időszakban két bombarobbanás öt gyerek életét követelte. Egyébként az iskolák az ellenállás központjai. A megszállás nemzedéke akkor is tiltakozik, ha éppen nyugodtabb időszak van. Kővel dobálják az izraeli gépkocsikat, aztán jön a megtorlás. A katonai őrjárat benyomul az iskolába, veréssel kényszeríti ki a tanúvallomást és elviszi a vétkest. A büntetés: egyetlen eldobott kőért a szülőnek körülbelül háromhavi fizetése, s mivel legtöbbször nem tud fizetni a papa, a hatóságok kötelezik azt a lakónegyedet, ahol a gyerek él, a bírság megfizetésére. Kollektív büntetés ez is, mint a Palesztin Felszabadítási Szervezettel szimpatizálók házainak lerombolása.

Az a mondat, hogy a katonai őrjárat benyomul az iskolába, az utóbbi időben egyre gyakrabban már másképpen hangzik. A katonai őrjárat rendszerint könnygázgránáttal kezdi. A Nablusz melletti Mazuz Al Maszri iskolában 1982. március 21-én történt incidensnek egy brit turista is szemtanúja volt. Elmondta, hogy „körülbelül félórán keresztül dobálták be a katonák az iskola ablakain a könnygázgránátokat. Aztán a könnyezve, fuldokolva kijövő gyerekeket és tanárokat a fegyveresek nem engedték a közeli kórházba menni, hanem gyalog a nabluszi főhadiszállásra kísérték őket. Az incidens előzménye: három gyerek megdobált egy buszt."

Kereszty András

ZSIBONGÓ

AZ ÉN PORTRÉM

„Aratóknak hordtam vizet a rekkenő hőségben, amikor találkoztunk. Nem nehéz a munka, mégis, a vízhordásnál jobban szeretem a tarlóégetést. Ez érdekesebb foglalatosság, meg aztán jobban is fizet. Bár a pénz nem érdekel: hazaadtam a keresetemet egy fillérig. Ebből aztán jut kirándulásra, legutóbb Miskolctapolcán jártam. Mert az erdőt, a tiszta levegőt, a csendet, azt nagyon szeretem. Sokszor kimegyek a nagybátonyi Aranyhegyre, ilyenkor hosszan barangolok az erdőben, elnézem az őzeket, szarvasokat.

Kecskés Tamásnak hívnak, hetedik osztályos vagyok.

Erdész szeretnék lenni."

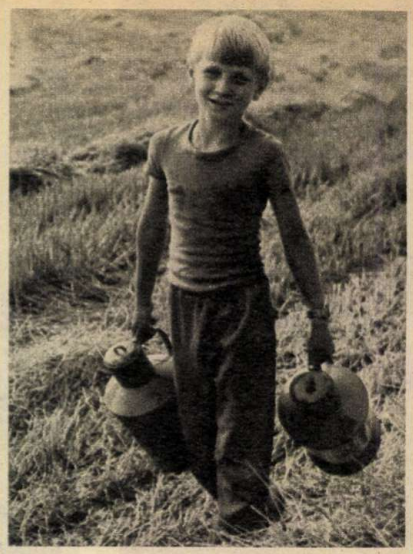

NYOMJUK A SZÖVEGET

— Apám!... Már elmondtam a többieknek is, jó ha te is tudod. Nem vállalom, nem érdekel, nincs időm, megvan nekem a magam baja, nem vagyok rá alkalmas, egészen más alkat vagyok... Micsoda...? Hogy szóba se került a nevem? Nnna... kíváncsi vagyok, mire mentek nélkülem...

ITT A MOVIT!

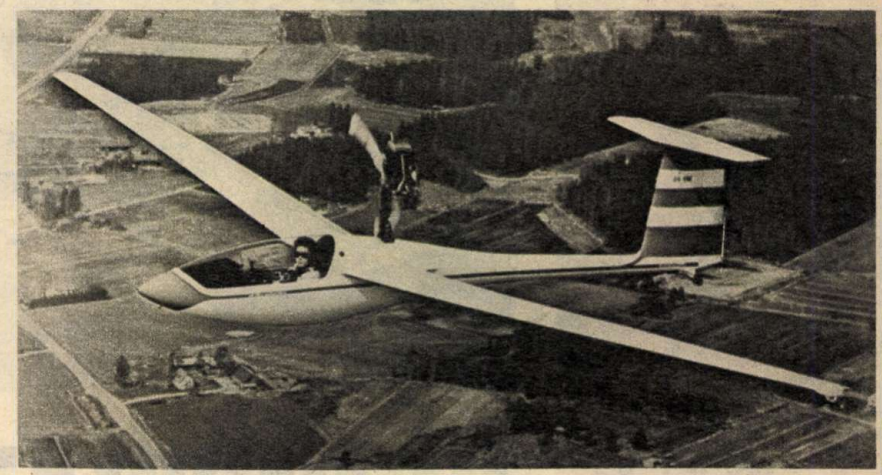

Ha nincs termik (felfelé áramló meleg levegő) – motorozik, ha drága a benzin – vitorlázik a világ legújabb „kétéltűje", a motoros vitorlázógép. A finn EIRI AVION PIK–20 E típusú gép motorral is, vitorlázva is hódítja a világot.

TIT-TIPP

A TIT Természettudományi Stúdió (Budapest XI., Bocskai út 37.) műsorelőzetese:

Szeptember 23-án: Tájfényképezés — előadás. **24-én:** A hangrögzítés története — előadás. **27-én:** A gombák szerepe étrendünkben — előadás. A kezdési időpont 18 óra, a belépti díj egységesen öt forint.

Tanulmányi kirándulások: **szeptember 25-én** a Csúcshegyre. Találkozás 8 órakor a 18-as autóbusz Árpád-hídi végállomásán. **Szeptember 26-án** Csikóvár turistaházhoz. Találkozás 7 óra 40 perckor a HÉV Batthyány téri végállomásán. **Szeptember 29-én** Kamaraerdőbe. Találkozás 8 órakor a 41-es villamos budafoki végállomásán.

GÁRDA-VIADAL

Sok játék és egy kis komolykodás jellemezte az úttörőgárdisták zánkai táborozását. Képünk egy ilyen komoly alkalommal, a gárdisták szakmai viadalán készült.

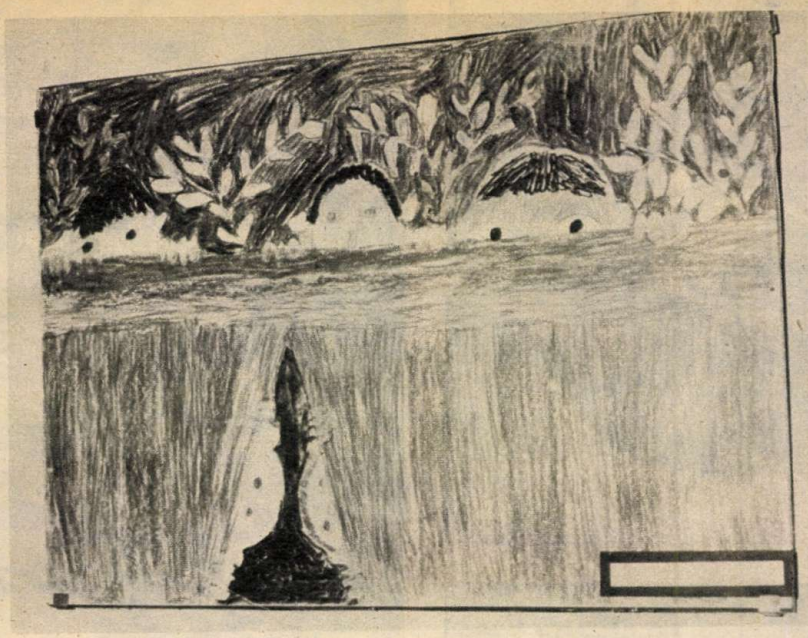

KUKUCSKÁLÓK

Augusztusban Szófiában találkozott egymással a világ 77 országának 2500 gyereke. A tiztagú magyar delegáció gyerekalkotásokat is vitt a bolgár fővárosba. A művek közül, íme, a legsikerültebb: a Kukucskálók.

MARGÓ

No, itt van, már megint margó, azaz morgolódom. S ti meg már azt képzelitek, hogy én ilyen egy margós (vagyis hát morgós) vagyok. De hát mit tehet az ember, amikor áll a buszon (villamoson, járdán, közértben, cipőboltban), és újra csak ezt hallja: hagyj békén fiam, nem tudom fiam.

Mert bizony ennyi volt csak a felelet akkor, amikor a tízéves-forma fiú azt kérdezte: miért van kettő oldala a hajónak? Ezt mondta az a mama is, akinek arra kellett volna válaszolnia, milyen hídon megyünk át éppen? S nem volt más felelet arra a kérdésre sem, mi van a hegytetőn? Pedig egyszerű volt az ügy. Ami a hegytetőn van, az a Szabadság szobor, a hidat Erzsébetnek hívták, a hajók meg a merülés miatt kapnak dupla oldalfalat.

S mert akkor nem szólhattam közbe, hát most ide írom a margótok szélére, nagy betűkkel: ne adjátok föl a harcot, kérdezzetek!

A felnőtteknek meg piros betűkkel azt: válaszoljanak!

(Major)

BOLYGÓ WANKEL

Már nem kiállítási tárgy — megkezdték a motorkerékpárba építhető Wankel bolygódugattyús motor gyártását. Képünkön a 400 köbcentiméteres Hercules—Wankel látható.

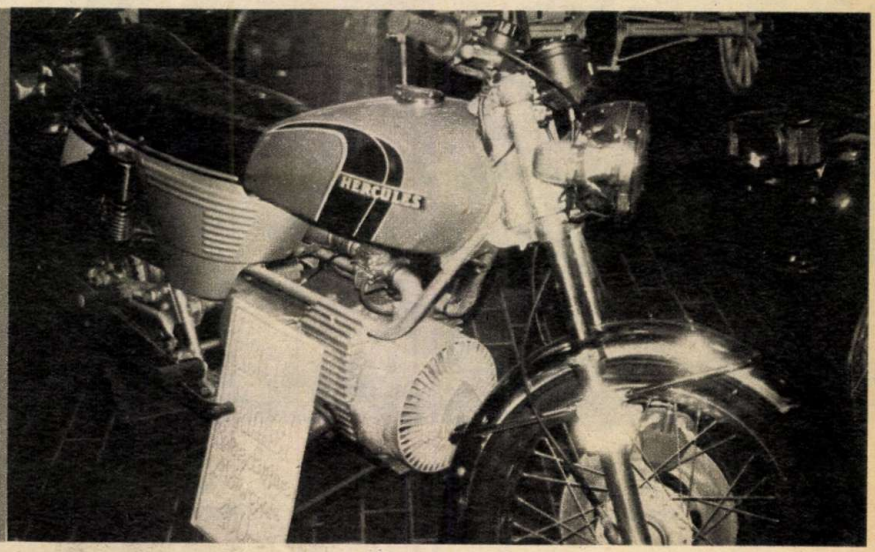

1 PERC ÚT AZ EXPRESS-SZEL

Kalauzunk: Novák Rudolf, az EXPRESS osztályvezető-helyettese:

— Szeptemberi programjaink közül a visegrádi jurtatábort ajánlom a kirándulni vágyó diákoknak, tanároknak, szülőknek. Romantikus környezet és néhány ínyenc program várja őket: szervezünk régész- és biológustúrát, lehet lovagolni, s a koránkelő kíváncsiak hajnali vadlesen vehetnek részt. A jurtatábor a hónap utolsó napján zárja be kapuit.

ZSIBONGÓ

pilóta teljes harci díszben. A hőmérséklet 60 fok felett, és egyetlen pici, hibás mozdulat pusztító fenevaddá változtatja a motorba zárt lóerőket...

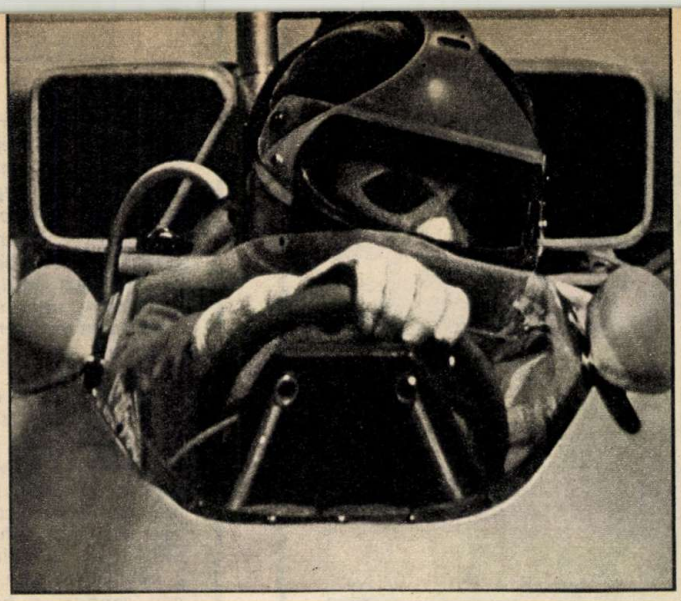

Pillantás a varázslók műhelyébe. Nelson Piquet 16 másodperc alatt kapott négy új kereket...!

„Kétszázhúsz felett észre sem veszed, és elhagyod a valóságot..."

Nagy Róbert tizenkét éves, ceglédi illetőségű lakos felkészülten és győzelemmel a tarsolyában érkezett Zeltwegbe, a Forma I-es autók Ausztriai Nagydíjának versenyére. Győzelmét még itthon aratta KRISTÁLY-SPORT magazinunk rejtvénypályázatának megnyerésével. Ennek jutalmaként utazhatott az említett versenyre egy Express-csoport tagjaként. Ami pedig a felkészültségét illeti, ismerte a versenyzőket, az autómárkákat, az esélyeket, a világbajnokság pillanatnyi állását, de például a popvilág rejtelmeiben is eligazította lemezeket és kazettákat vásárolni szándékozó útitársait. Hogy minden felkészültsége ellenére mégis érte néhány meglepetés, azon egy szemernyit sem bánkódott. Mert így legalább egyetlen másodpercig sem unatkozott...!

Az első meglepetés mintegy két kilométernyire éri a verseny színhelyétől. Tudniillik autóbusszal ennyire lehet megközelíteni a pályát. Onnan kezdve bizony gyalogolni kell mert az utak, a mezők, a tarlók és néhány környező hegy tele turistákkal, autókkal, sátrakkal, alkalmi üzletekkel. Robinak persze nem okoz gondot az ilyen megpróbáltatás. Idehaza akrobatikus tornával „üti agyon" a szabad idejét, méghozzá úgy, hogy a legforróbb nyári napokon is két edzést tart...

A pályán közben afféle előmeccs folyik, a Renault–5 Turbo gépkocsik Európa-bajnoki futama. A levegőben állandóan három-négy helikopter köröz, a

220 felett...

hangszórók különböző nyelveken különböző dolgokról tájékoztatnak pontosan és precízen. Érteni persze semmit sem lehet az egészből, de hát a lényeget úgyis mindenki tudja: Niki Lauda, az eleven bálvány, rekordfutamra készül! Addig meg... lehet nézelődni.

...Fagylaltos fiú jégkrémeket hajigál egy hatalmas fenyő ágai közé. A fáról kisvártatva készpénz hull alá a fiú markába. Érdekesek ezek az osztrák fenyők, lehet hogy szeretik a jégkrémet?... Odaföntegy család gubbaszt, szemmel láthatóan hosszabb tartózkodásra berendezkedve. Mert lehet, hogy a grazi Wiesner-szálló talán kényelmesebb valamivel, innen viszont remekül belátni az egész pályát!

...Házaspár alszik az út mentén. Meztelen talpuk éppen az út szélére ér. Hiába, szűken vagyunk. Most büfékocsi jön, dudával és bőgő motorral oszlatva maga előtt a tömeget. Kerekeinek oldala gyengéden végigsimítja az alvó házaspár talpát. Oda se neki.

...A derült égből egyszerre hat mennykőcsapás érkezik zárt kötelékben. Hat olasz sugárhajtású vadászgép, a „Frecce tricolore" műrepülő csoport. Amit csinálnak, maga a döbbenet. Látványos figuráikat alig húsz méterrel a tömeg feje felett, kilencszáz kilométeres átlagsebességgel mutatják be. Nyüszítve bújnál a föld alá, de ehelyett lelkendezve tapsolsz, és közben a statisztikában bízol. Miért éppen most történne baleset...?

A házaspár még mindig alszik. Ez is valami? Majd ha kezdődik a verseny...!

A rajt aránylag zavartalan. Mindössze egy kocsit löknek a kerítésnek, valami eltörik, valami repül, valami füstöl... de nem gyullad ki. Semmiség. Autók száguldoznak előtted 220 feletti átlaggal, de a célegyenesben elérik a 320 kilométeres sebességet is. A motor fékevesztetten üvölt, és odabent egy ember ül a volánnál, 60–70 fokos hőségben, és tudja, hogy a legapróbb hibás mozdulat sok-sok ember életébe kerülhet...

Na jó, de ki vezet, és ki az utolsó? Minden összefolyik, csak Nagy Robi lát tisztán.

– Elio de Angelis nyeri a versenyt! – mondja, és senki sem hisz neki. Elio de Angelis még soha nem nyert Grand Prix-futamot. Most – igen! A 320 kilométeres táv végén 0,125 másodperccel (!) veri Alain Prost-ot. Niki Lauda az ötödik...

A magyar csoport viszont Robit ünnepli. Számukra ő az igazi győztes. Most már kétszeresen is...!

Cser Gábor

MOZAIK

ÖSSZEÁLLÍTOTTA: SOMHEGYI BÉLA

FILMAJÁNLAT:

AZ ÁRNYÉKLOVAS

Divat mostanában nálunk a japán film. Karate — Honda — szamuráj — szuperexpressz — kellékek és jelképek, amelyek mindenkit vonzanak, mert egy kevéssé ismert, egzotikus országról adnak „moziképet". De milyet?

Ahogy a hozzánk eljutó filmekből következtetni lehet, a japán filmgyártás kétféle receptet használ leggyakrabban: vagy saját múltjából keres témát, vagy utánozza a nyugati filmipar műveit — lásd katasztrófafilm, európai mesék rajzfilmes feldolgozása.

Akira Kuroszava, a világhírű japán filmrendező egész életművével következetesen hű volt a valódi problémák és emberek ábrázolásához. Egyik leghíresebb filmje a „Vihar kapujában" (1950) néha látható; egy gyilkosság történetét meséli el — négy szemtanú szemszögéből. Különös, nekünk szokatlanul „vad" ábrázolásmódján is átsüt mondanivalója: az igazságnak sok arca van. Legújabb filmje, az „Árnyéklovas" egy régen élt nagyúr hasonmásáról szól. Közismert — még ma is előfordul —, hogy híres embereket aggódó testőreik szívesen helyettesítenek „árnyakkal", megóvandó az igazit. A filmbeli „dublőr" szegény ember, aki hiába hasonlít a megszólalásig urára, rengeteget kell tanulnia — viselkedést, mozdulatokat, jellegzetes szavakat, járást —, míg valóban tökéletes utánzata lesz a harctéren és a főúri házban egyaránt.

Ám a külsőségek elsajátítása során az árnyéklovas óhatatlanul rádöbben arra, hogy ő is ugyanolyan ember — „csak" ágrólszakadt —, mint az immár halott nagyúr. Ez a gondolat az akkori Japánban elképzelhetetlenül kilátástalan felfedezés volt.

VACAK

Nyáron rengetegen élvezhettétek alkalmi — hakni — társulatok táborban, művelődési házban, strandon előadott műsorait. Akinek szerencséje volt, jól szórakozott. De aki kifogta, arcpirítóan kezdetleges, ócska produkciókat nézhetett végig — tehetetlenül. Nem állhattatok fel, mondván, na, nekem ebből elég —, hisz vagy csoportosan „művelődtetek", vagy már megfizettétek a beugrót.

Na persze, az udvariasság! Felnőttet sem láttam még — igen ritka kivételtől eltekintve —, aki egy előadás közben véleményt nyilvánított volna, mert az botrány, kellemetlen, szokatlan esemény lenne.

Akkor pedig hogyan lehet védekezni a vacak ellen?

VÁR A VÁR!

A Magyar Nemzeti Galéria budapesti épületeiben nemcsak az állandó és időszaki kiállításokat nézhetitek meg, hanem részt vehettek különprogramokon is. Ezeket közöljük itt:

Szeptember 11. (szombat): 15 órakor filmvetítés (A látás hatalma I–IV.), **15 órakor** TIT-tárlatvezetés (Magyar gótikus művészet a XIV–XV. században. Vezető: Szatmári Gizella), 16 órakor szombat délutáni kamarazene a barokk teremben.

12. (vasárnap): 9.30 órakor TIT-tárlatvezetés (Tájképfestészet a XIX. században. Vezető: Szatmári Gizella).

KATTINTS!

FOTÓKLUB

Új rovatunk célja, hogy híres, művészileg jelentős fényképek segítségével bemutassa a fotográfiában rejlő, rendkívül hatásos ábrázolási lehetőségeket.

Moholy-Nagy László, a híres magyar fotóművész, festő, szobrász, tipográfus (nyomtatványtervező) és filmkészítő „Festészet, fényképezés, film" című könyvében látható ez a két kép. Az első 1911-ben készült (A. Stieglitz, New York), párizsi életképet mutat be. A második röntgenfotó (J. B. Polak, Amsterdam); egy kagyló formaképét ábrázolja. Moholy-Nagy így kommentálja a képeket:

„Az impresszionizmus (festészeti irányzat, amely a festő elé kerülő pillanatnyi élményt, benyomást tartotta megörökítésre méltónak — A szerk.) diadala, vagy a félreértett fotográfia. A fényképészből festő lett, ahelyett, hogy fényképezőgépét fotográfus módjára használta volna."

„A fénnyé transzponált (átalakított: a szerk.) anyag."

A képek a fotóművészet két végletes lehetőségét sejtetik. Ami-

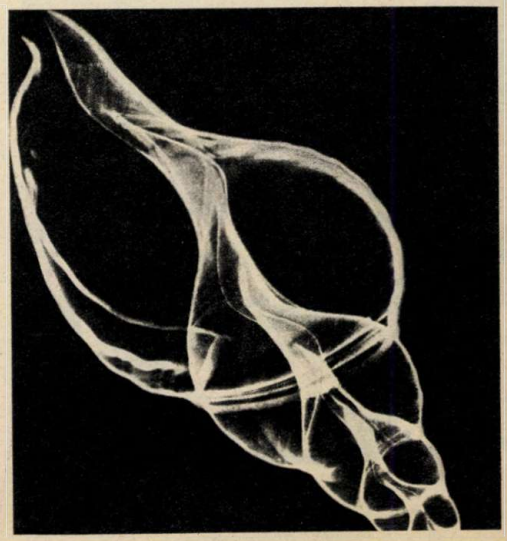

Két tippem van csak: az egyik a ti dolgotok: az „előadás" után, legalább egymás között bíráljátok meg a „műremeket", hogy kiderüljön, rossz volt. A másik a művelődési házak, tábori kultúrosok dolga lenne: csak olyan produkciót engedjenek bemutatni, amelyet az Országos Rendező Iroda zsűrije látott. Sajnos, több olyan alkalmi társulat „garázdálkodott" e nyáron is, amelyek műsorát a bemutató előtt senki sem látta — még ők sem nézték jó szemmel, mert fütyültek az egészre, egy céljuk volt csak: minél több pénzt összeszedni.

Mivel mi nem nézhettük végig az összes magyarországi alkalmi nyári gyermekműsort, kérünk titeket, írjátok meg nekünk, hol, mit, kiket láttatok. Örülnénk, ha leírnátok, miről szólt a műsor, és nektek hogy tetszett. Leírásaitok alapján szakemberekkel beszélgetünk majd, így próbálunk „rendet vágni" a haknikban. Hátha sikerül?!

S. B.

18. (szombat): 15 órakor filmvetítés (Műkincsek, művészet a Német Demokratikus Köztársaságban – magyar és német nyelvű vetítés – Berlini múzeumok; Türingiai vázlatok; Művek, alkotók.), **15 órakor** TIT-tárlatvezetés (Nagybánya művészei. Vezető: Aszalós Endre)

19. (vasárnap): 9.30 óra TIT-tárlatvezetés (Munkácsy Mihály és Paál László munkássága. Vezető: Aszalós Endre), **11 órakor** vasárnapi kórusmuzsika (KISZ Központi Művészegyüttes Énekkara, vezényel Strausz Kálmán).

kor még nem találta saját, jellegzetes kifejezőeszközeit a fotózás, a társművészet formanyelvét vette kölcsön. És amikor már technikailag is képessé vált a másképpen — más eszközzel — nem megragadható dolgok ábrázolásához, fénnyel „írta meg" a képet.

EMLÉKCSEREPEK

Megannyi „tükörcserép", Sütő András tavasszal megjelent könyve. Egy szép, már-már elvesztett „sziget" ez a kötet. Ma, amikor már szinte divat a generációk ellentéte, Sütő egy meghitt, bensőséges világba vezet bennünket vissza, „Gyermekkorom tükörcserepei" című művében.

Az író 1927-ben született a mezőségi Pusztakamaráson. Szegény családban nevelkedett, de gyermekéveinek mégsem a szegénység a meghatározó élménye. A kötet lazán összefűzött emlékezéseiben a szerző eszmélését, a világ dolgaira való rácsodálkozásait élhetjük át.

Gyönyörűek a család szerkezetéről, hangulatáról belülről megrajzolt képek, ahol mindenki maga lehetett, ahol nyoma sem volt türelmetlenségnek, sikerelvűségnek, hatalomnak, tekintélynek. Tükörcserepek, melyeknek fényében ott szorgoskodik a szinte rajongásig szeretett édesanya, keményen dolgozik a bölcs és családjáért érző édesapa és éli a gyerekek szegény, de gyönyörű mindennapjait a négy fiú. A könyv természetesen nem valami családi napló vagy krónika, hiszen több emlékezés varázsolja elénk a minden várostól távoleső mezőségi falu egyszerű embereinek életét.

Sütő András munkásságának fontos része az erdélyi magyarság nyelvének ápolása, óvása, továbbépítése. Ez, a számunkra szokatlanul gazdag nyelv különös

ízt, különös hangulatot ad az író minden kötetének. A tükörcserepekben is érezhetjük e szép magyar nyelv áradóan nagy kifejező erejét, mely szorosan kapcsolódik a mezőségi parasztság életéhez, és eredeti módon ábrázolja ezeknek az embereknek az érzésvilágát. Jóval árnyaltabb annál a nyelvnél, amelyet mi használunk, a szavak nemcsak az általuk takart fogalmakat hordozzák, hanem dallamukkal, hangsúlyaikkal érzelmeket sugároznak. Sütő „tükörcserepeiben" szinte érezzük a mezők, a legelők illatát, a vadkörte zamatát, különös erővel éljük át a félelmet, a barátságot, a ragaszkodást, a szeretetet.

Megtanulhatjuk belőle a „teljes" magyar nyelvet.

S. F.

OLVASÓSAROK

Mandel Tamás grafikusnak két kötete jelent meg a Móra Kiadónál: a Régimódi mozdonyok tizenkét, múlt században készített gőzmozdony képét tartalmazza. A másik, a Régimódi hajók; a normann evezőstől a középkori gályákon át a gőzhajókig ad áttekintést a hajózás történetéből.

A Színes halacskák szerzője: Viktor Dackevics, az ismert guppik, díszsügérek mellett jó néhány kevéssé ismert ritka hal képét közli.

A Bölcs bagoly sorozatban jelent meg Patay László és Reich Károly a lovakról, azok ápolásának módjáról, a lószerszámokról, régi lovas mesterségekről (kovács, bőrös, nyerges) készített könyve — Sárga csikó, csengő rajta címmel.

Tudod-e, milyen az utolsó budapesti sárkány? Hát azt, hogy éppen az Alagútban lakik? — erről és más, képtelen, de szórakoztató kitalálásról szól „Mesék Budapestről" című kötetében Mosonyi Aliz és Háy Ágnes.

Rossz világ járta Erdélyben az 1600-as évek vége felé. Ekkor történt az is, hogy a törökök fogságba vetették a fejedelem hűséges emberét. Hogyan szabadult ki az ártatlan főúr? — erről szól Móra Ferenc regénye, a Rab ember fiai, melynek 12. kiadása került a könyvesboltokba.

Miért terítünk meg étkezéshez?; miért ül dróton a fecske? miért a vörös csillag a munkásmozgalom jelvénye? — ezt és még több mint kétszáz kérdést tesz fel Teknős Péter — és természetesen válaszol is rájuk, a Kérdezz! Felelek mindenre! című munkájában.

A Delfin sorozatban harmadszor adták ki Szentiványi Jenő izgalmas „nyomozását" egy kétezer évvel ezelőtt elsüllyedt hajó pusztulásának okairól és körülményeiről. A görög gálya titka címmel. Szintén nyomozásról szól Zsigray Júlianna Távoli fény című regénye is.

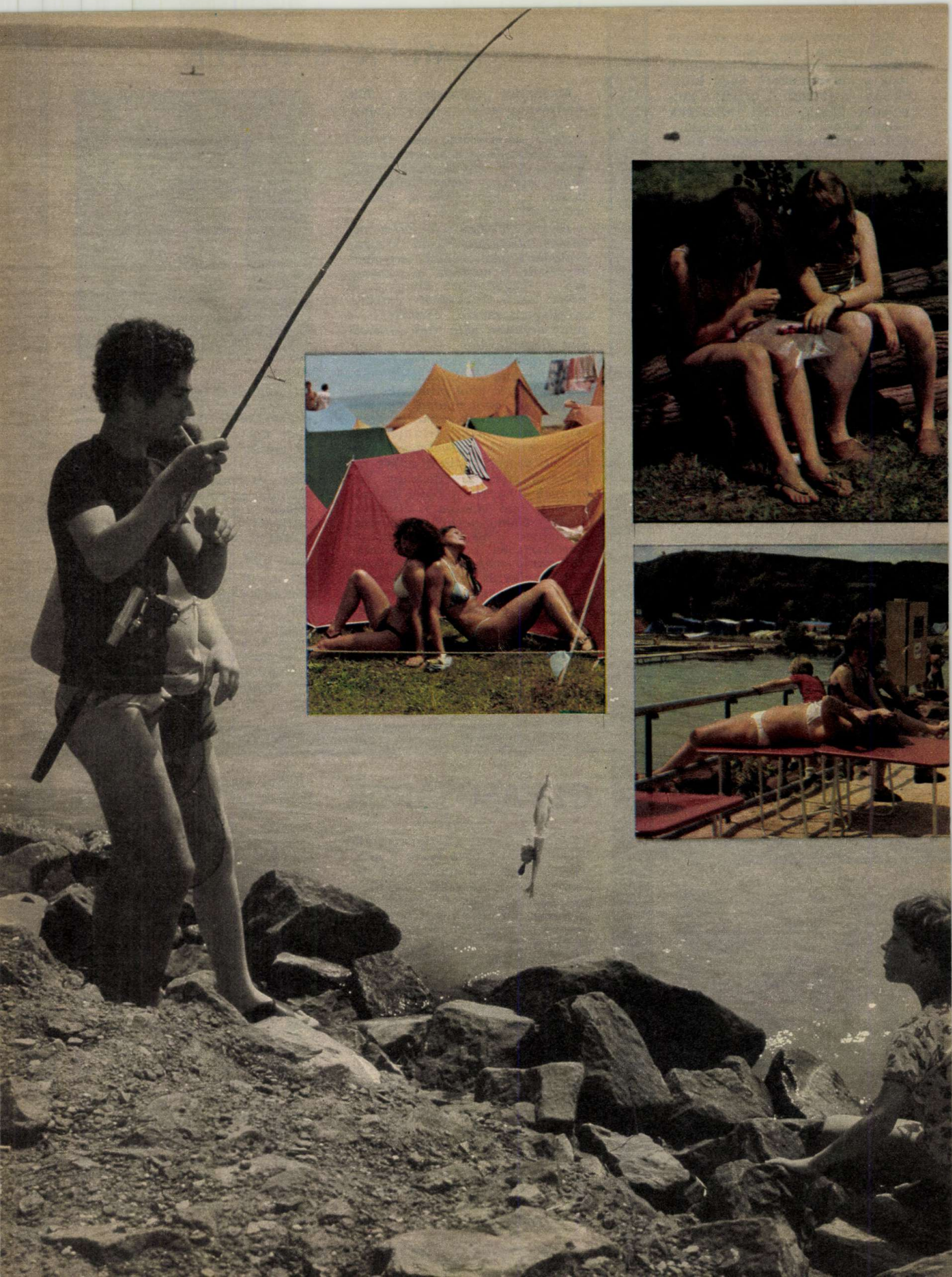

SZALAY BÉLA
KÉPRIPORTJA

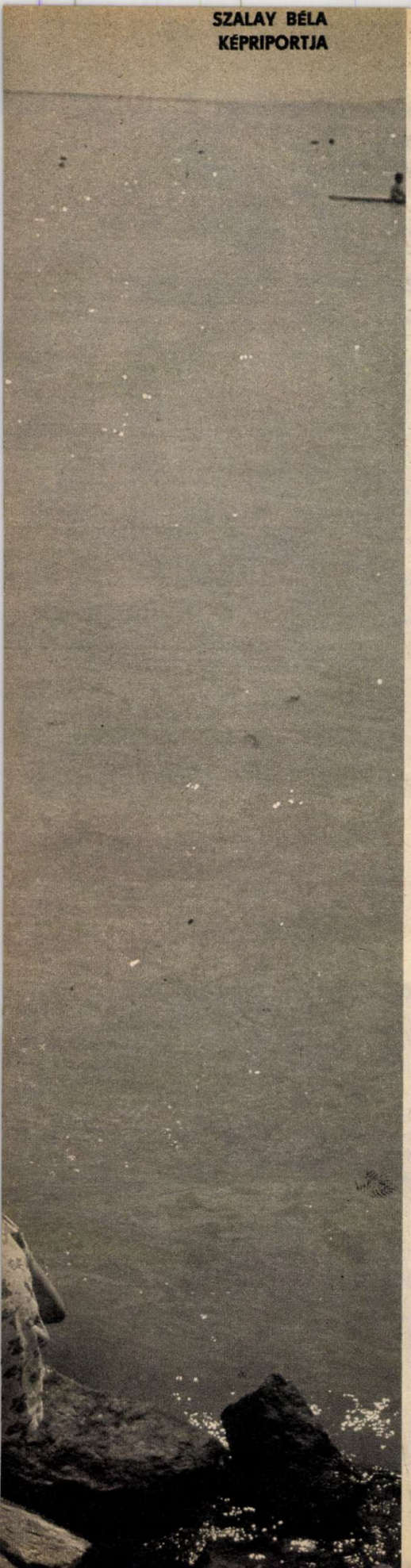

Egyszer megkérdeztem egy lányt, mit szeretne csinálni az életben? Ő rám nézett és azt mondta: én egész életemben nyaralni szeretnék...

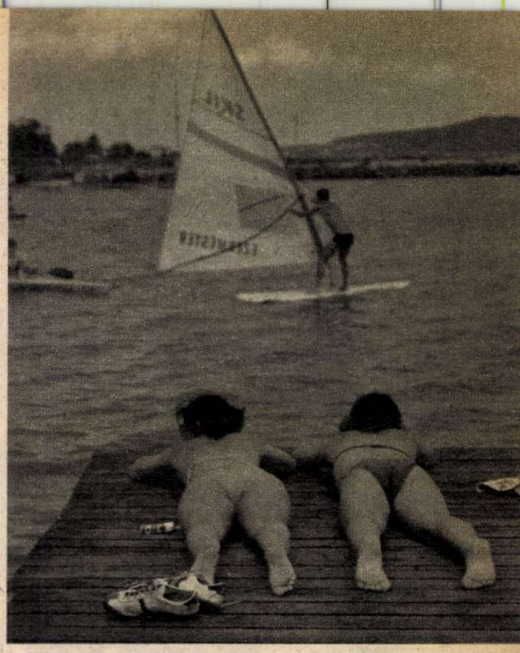

VÉN-ASSZONYOK NYARA

Jaj, hát a nyaralás, az egy oltári dolog. Kezdődik azzal, hogy olyankor, ugye nincs suli, így hát az ember (na jó, egy lány) rettentő fontos dolgokat csinálhat. Fekhet például a napon, persze nem mindegy, hogyan! Csakis „tudományos" alapon. Ennek a tudománynak az az alapja, hogy legalább olyan barnára kell sülni, mint a Sári, vagy kétszer úgy leégni, mint a Juli. S ha sikerült a nagy hadművelet — s miért ne sikerülne, hisz előbb-utóbb úgy fölég a hátad, hogy már nincs is kedved senkiéhez hasonlítgatni, hát akkor jöhet — a tanulás.

Nem olyan iskolásdi, hanem a szabadon választott! Elkunyerálhatod, mondjuk, a szomszédék pecabotját. Bősz keresgélés után kiválasztasz néhány jelentékeny kukacot, hogy aztán tíz perc múltán jól összeszidd magad, mert ki az a ló, akinek nincs jobb dolga, mint ilyen unalmas foglalatosságot űzni. S amikor végre horogra akad a Nagy Hal (tudatod őszi mélyéről földereng valami egy öreg halászról) —, nagy sajnálkozások között visszadobod a vízbe az ártatlant.

Ez rögvest ráébreszt: nem a horgászást teremtették neked, hanem a széllovaglást! Szóval, föllépsz az egyszál deszkára, könnyű mozdulattal markolod a rudat, hajadat szél borzolja, mosolyogva odaintesz a melletted elhúzó motorcsónaknak. Perc múltán ugyanezzel a mosollyal köszönöd meg, hogy kihúzott a vízből.

S innen kezdve aztán eleged is lett a világból. Fogod a sátorfádat, és elindulsz nagy magányosan a hegyek közé. Gyalogolsz nagyokat, forrásban mosakszol, napban fürdesz, sátort versz este, majd hajnaltájt ismét, amikor elmosott az eső... Ilyenkor kétségeid támadnak magad felől, és még az is eszedbe jut, hogy ennél még egy száraz iskolapad is jobb lenne.

Persze, eljött ez is. A sárga fény, a rőtt nap, a futamnyi eső. Hogy a szeptemberi nyár csak a vénasszonyoké lenne? Tévedés. A miénk is... **M. Á.**

Hangulatteremtés a stadionban. Bemelegítés verseny előtt, hozzá vérpezsdítő kubai dobszóló

BATOR BARÁTOK

A mongol ba
Ulan Batorban, c
sokan méltók
S közülük t

szó magyarul vitézt jelent.
arátság atlétikai versenyen
váltak erre a büszke címre.
ben, barátokká is váltak...

Csontos Zsuzsa remek ötszáz méteres futásával nagy szerepet vállalt abban, hogy a magyar lányok végül a harmadik helyen végeztek

Fiúversenyzőink közül Pápai Zsolt a kislabdahajításban aratott győzelme után nagyon népszerű lett, alig győzött válaszolni az újságírók kérdéseire

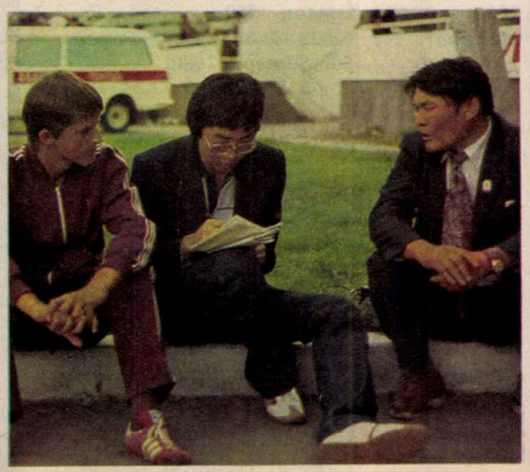

Negyven fok van árnyékban. Csakhogy a mongol főváros központi sportlétesítményében egy tenyérnyi árnyékot sem találni. Legfeljebb éjszaka. Akkor viszont semmi szükség rá, hiszen ilyenkor egészen nulla fokig süllyed a hőmérő higanyszála. Szóval nappal forróság van, éjjel zimankó. Ráadásul a stadion futópályája, lévén, hogy beton, valósággal ontja magából a meleget, mint egy tüzes kemence.

Ennyit kellett írnom az időjárásról, hogy az olvasó kellőképpen érzékelje, milyen körülmények között versenyeztek, s értek el nagyszerű eredményeket a XXVI. Nemzetközi Barátság könnyűatlétikai viadal résztvevői.

Mert nagyszerű eredmények jöcskán születtek. Ki vitatná például, hogy

hihetetlenre sokat ígérő teljesítmény a tizennégy éves Kovaljev 192 centiméteres magasugró teljesítménye, vagy Pápai Zsolt száz méter feletti kislabdahajítása. Hasonlóan pompás jövőt sejtet a szovjet Privalova ötszáz méteres futóeredménye, vagy a kubai Ramiro hét másodperces ideje a 60 méteres futásban.

CSÚCS – MEZÍTLÁB

Mindez azonban szinte eltörpül néhány más jelenség mögött. Vegyük például elsőként a szovjet kislány: Privalova esetét. Amikor az ötszáz méteres futás rajtja előtt edzőjének bejelentette, hogy mezítláb akarja végigfutni a távot, mindenki a fejéhez kapott.

— *Ne csináld* — kérlelték — *ezen a forró, durva betonon már az első száz méter után fel fogod adni. Ráadásul teljesen lenyúzza a talpadról a bőrt.*

— *Nem érdekes* — csökönyösködött — *végigfutom, szerintem megjavítom az egyéni csúcsomat. Nincs olyan cipőm, amiben nekivághatnék ennek a pályának. A szögessel nem lehet, a többi meg nehéz, csúszik. Mezítláb csúcsot javítok.*

A rajt után azonnal az élre állt, huszonöt méteres előnnyel ért a célba. Ott összeesett, a mentők vitték el. A talpa — láttam — csupa seb volt, s ilyen lehetett, ahogy megjósolták, már az első száz méter után is.

— *No, szegény feje* — sajnálkoztak a sajtópáholyban többen is —, *alaposan megbánja még ezt, jó pár napig feküdni fog.*

Talán mondanom sem kell, néhány óra múlva már a többiek között bicegett, s azt firtatta, hogy eredményével, ami valóban egyéni csúcs lett, hányadik helyen végzett.

Természetesen az elsőn.

EGY IJESZTŐ DOBÁS

Mellesleg példája ragadós lett. Pápai Zsolt ugyancsak elszánta magát, hogy cipő nélkül fut. Sikerült lebeszélnünk, ez azonban szerencsére nem szegte kedvét. Kölcsön „csukában" is remekül futott. Igaz, biztatták is rendesen. Különösen egy Romero Gonzales nevű kubai fiú. Ennek külön története van. S ez még tavaly, Artekben kezdődött. Akkor a kislabdahajítást hatalmas küzdelemben Romero nyerte a magyar Zátrok Zsolt előtt. Az utolsó sorozatban dobta túl a magyar atlétát húsz centiméterrel.

Most mindenki őt tartotta esélyesnek, Lipták Gyula és Balogh László, együttesünk edzői azonban láttak egy lehetőséget a legyőzésére.

— *Ha elsőre nagyot hajítasz, megzavarhatod* — szuggerálták Pápait. — *Akkor megijed, ideges lesz, kapkodni kezd.*

Pápai hümmögött, félrevonult, szótlanul meredt maga elé, aztán az első sorozatban mindjárt száz méter fölé vágta a kislabdát.

Ezzel nyert is. Romero, bármennyire igyekezett, nem tudta túldobni. Dühöngött, csapkodta a cipőjét, majdnem sírt. Az eredményhirdetésen azonban már mosolygott, s amikor leléptek a dobogóról, férevonta Pápait, és a kezébe nyomott egy ütött-kopott kislabdát. Kézzel-lábbal magyarázni kezdett, amiből nagy nehezen azt hámoztuk ki, hogy ezzel nyert Artekben, ez a kabala labdája, s rá is írta a nevét. Ajándéknak szánta.

Ettől kezdve sűrűn lehetett őket együtt látni, Romero szurkolt Zsoltnak, és viszont, közösen gyújtották meg a záróünnepélyen a tábortüzet, egymás mellett táncoltak a diszkón.

Lám, az a bizonyos, nagyra sikerült első dobás azért nemcsak ijedtséget, idegességet okozott...

A győztesek és a magyarok eredményei. Lányok, 60 méteres futás: *Privalova (Szovjetunió) 7,6... 13. Csontos, 8,0, 14. Wéber 8,0, ... 21. Vitéz 8,2, ... 62. Karakai, 8,9.* **Magasugrás:** *Privalova 172 cm, ... 13. Karakai, 153 cm, ... 27. Wéber, 145 cm, ... 30. Bak, 145 cm, ... 41. Csontos 140 cm, ... 57. Kovács 130 cm, ... 61. Vitéz 120 cm.* **Kislabdahajítás:** *Malahova (Szovjetunió) 80,40 m, 3. Karakai 72,70, 4. Kovács 72,58, 5. Mészáros 71,74, ... 14. Wéber 59,54, ... 23. Csontos 54,10, ... 39. Bak 49,12.* **500 méteres futás: Privalova 1.16,7,** *... 10. Csontos 1.21,8, ... 13. Wéber 1.22,1, ... 17. Kovács 1.23,5 ... 33. Vitéz 1.27,7, ... 36. Mészáros 1.28,5, ... 51. Bak 1.33,8, ... 61. Karakai 1.42,6.* **Összetett:** *1. Dunaeva 477 pont, ... 9. Wéber 418, ... 14. Kovács 410, ... 16. Mészáros 401, 17. Csontos 399, ... 30. Vitéz 374, ... 33. Karakai 367, ... 46. Bak 338.* **Csapatban:** *1. Szovjetunió 2155, 2. Románia 2073, 3. Magyarország 2002.*

Fiúk, 60 m: 1—2. Romero (Kuba) 7,0, *Otgonbar (Mongólia) 7,0, ... 14. Menyhárt 7,4, ... 18. Herceg 7,5, ... 21. Pápai 7,5, ... 24. Sámson 7,5 ... 32. Bata 7,6, ... 36. Ivancsics 7,7, ... 44. Ivanics 7,8.* **Magasugrás:** *1. Kovaljev (Szovjetunió) 192 cm, ... 14. Ivanics 169, ... 16. Herceg 169, ... 26. Pápai 163, ... 33. Bata 155, ... 45. Sámson 150, ... 54—55. Menyhárt 145.* **Kislabdahajítás:** *1. Pápai 100,82 cm, ... 20. Sámson 79,04, ... 25. Ivanics 75,54, ... 33. Menyhárt 71,24, ... 36. Herceg 69,90, ... 39. Bata 69,08.* **800 m:** *1. Rejmondo (Kuba) 2.04,9, ... 16. Sámson 2.18,0, ... 23. Pápai 2.19,5, ... 30. Ivanics 2.21,9, ... 42. Herceg 2.29,5, ... 53. Bata 2.34,3. Összetett: 1. Romero 454, ... 6. Pápai 417, ... 21. Sámson 366, ... 23. Ivanics 365, ... 33. Herceg 356, ... 40. Mészáros 331, ... 50. Bata 316. A XXVI. Barátság atlétikai verseny összetett végeredménye: 1. Kuba (4074), 2. Románia (3967), 3. Szovjetunió (3944), 4. Magyarország (3831).*

Bőcs Ferenc

Fotó: Kőhalmi László

AZ ÉNEKLŐ „FEKETE PÁRDUC"

Frank Fariannak, a Boney M. „istálló" létrehozójának és irányítójának háttércsapatából több kitűnő énekes, zenész készített már saját nagylemezt. Ilyen Vivienne Reed is. De lássuk csak mi is szükséges ahhoz, hogy egy énekesnő elindulhasson világot meghódító útjára. Nos, „csupán" csodálatosan tiszta énekhang, senki máséhoz nem hasonlítható előadásmód és fantasztikusan jó mozgás, tánctudás kell a világhírnévhez. Vivienne Reed rendelkezik ezekkel a tulajdonságokkal és így nem csoda, hogy négy éve megjelent első nagylemeze után azonnal reflektorfénybe került. A Budapest Sportcsarnokban a hazai közönség is megcsodálhatta a francia énekesnő nem mindennapi előadói stílusát.